National Library
Bibliothèque Nationale
55253
National Library
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 9 (3208) XXXV aastakäik

Neljapäeval, 30. jaanuaril 1986 — Thursday, January 30, 1986

Üksiknumbri hind 70 centi

Talihari '86-ele andis kaasahaarava lõpu Eesti Gaiderite ja Skautmasterite Kogude liikmeist moodustatud ühiskoor, kes laulsid popurrii tuntud eesti ja laagrilauludest üldpealkirja all „Teile kõlagu minu laul . . .“ (Lähemalt lk. 4). Foto: Vaba Eestlane

Jaruzelski lahkus peaministri kohalt

VARSSAVI — Kindral Wojciech Jaruzelski, kes pani kehtima sõjaseaduse Poolas Solidaarsuse ametiühingu hävitamiseks, lahkus Poola peaministri kohalt, aga säilitas positsiooni kommunistliku partei juhina. Jaruzelski nimetati ka presidendiks, millisel kohal on vaid tseremoniaalne tähendus, asendades Henryk Jablonskit.

Kompartei esimese sekretärina on Jaruzelskil tugevaim positsioon riigis. Muudatus näib olevat tehtud, kuna Jaruzelski püüdeks on olnud partei keskse võimuasendi suurendamine. Uueks peaministriks määras Jaruzelski senise peaministri kohusetäitja Zbigniew Messneri, kes on 56 aastat vana.

Venelased pommitasid kättemaksuks

ISLAMABAD — Üle saja tsiviilisiku said surma kui N. Liidu sõjalennukid pommitasid Afganistani põhjaosas olevaid Charikar ja Kühistan linnu kättemaksurünnakutena antikommunistlike partisanide vastu. Rünnak tehti kaks päeva pärast, kui partisanid olid rünnanud afgaani armee konvoid ja põhjustasid sellele eriti raskeid kaotusi.

1986 kriitiline aasta rahuks

LONDON — Iisraeli peaminister Shimon Peres avaldas üleskutse oma abilistele Kesk-Ida konflikti lahendamiseks ja soovitas astuda läbirääkimistele sel aastal, kuna 1986. a. olevat kriitiline aasta rahuks, mis enam ei võivat korduda.

Närvisõda Liibüa ja USA vahel

MISURATA, Liibüa — Liibüa juht kolonel Muammer Kaddafi, öeldes et ta ootas võitlust USA'ga „iga minut algavat“ sõitis välja Vahemehele USA 6. laevastiku vastu. Liibüa ei võivat igavesti kannatlikuks jääda ja elada USA internatsionaalse terrorismi all.

Ta ütles ajakirjanikele, et ta sõidab välja 32.5 laiuskraadile, mis on surmaliiniks, kus nad tahavad seista ja võidelda seljaga vastu seina. See paralleel on põhjapoolne piirijoon Sidra lahele, mida Liibüa peab oma territooriumiks ja USA jälle internatsionaalseks veteks.

Kaddafi patrulllaeval olid peale julge juhi ka 4 Prantsusmaal tehtud Matra pinnalt-pinnale tulistatavat raketti. Liibüa juht tegi oma uue väljakutse USA'le päev pärast nende 6. laevastiku manöövrite algust Liibüa rannikul, kaasaarvatud kõne all olev Sidra laht.

Samal ajal andis Malta edasi hoiatuse Itaaliale, et Liibüa võivat sooritada löögi USA baaside vastu Sitsiilias ja Napolis.

USA 6. laevastik, selle hulgas lennukitekandjad „Saratoga“ ja „Coral Sea“, peab eriti ulatuslikke manöövreid, isegi laiemas ulatuses kui Kaddafi on väitnud. Laevastikku kuulub 26 laeva.

Manöövrite lähedal on ka N. Liidu vaatluslaev ja luurelennukid jälgivad USA laevade tegevust. Arvatakse, et lennukeilt hoiatatakse Liibüat, kui USA peaks asuma Liibüa ründamisele.

USA maailmaruumi sõiduk plahvatas

Vapustav kogemus USA maailma-ruumi uurimiste programmis

CAPE CANAVERAL — 74 sekundit pärast kui USA maailmaruumisõiduk Challenger Kennedy Space Centry'st möödunud teisipäeva hommikul õhku tõusis, nähti videoskriinil väikest tulekeelt sõiduki tõukeraketi ja peakütuse tanki vahel. Leek on nähtav ainult videolindi „aeg luubis“ vaatlemisel.

Vähem kui sekund hiljem oli peaaegu 200.000 naela vedelat vesinikku peatankis plahvatanud, moodustades hiiglasliku tulekera Atlandi kohal ja saatis mõlemad raketid omaette erisuunas liikuma. Plahvatus hävitas maailmaruumisõiduki, surmas sõitjad ja võivat tõsiselt ohustada USA maailmaruumi programmi tulevikus ette nähtud arengut.

Miks plahvatus juhtus oli esialgul küsimusalune, hiljem on siiski jäädud kahe võimaluse juurde.

Üks on, et mingi viga tahke kütusega tõukeraketis põhjustas väljaheite leegi kõrvalt välja pääsu süüdates sellega peatanki.

Teine võimalus olevat, et peatanki „õmblus“ võivat olla andnud järele, vallandades vesiniku, mis sütri ktis ja plahvatas. Lõplik selgus saadakse siis, kui ookeanist on kätte saadud sõiduki riismed, kuid see on aeglane moodus.

Mitte kunagi enne pole ameeriklasi surma saanud ühelgi eelmisel 56 maailmaruumi sõidul, kuigi on olnud mitmesuguseid probleeme. Alles eelmisel katsel, mis pidi teostuma 18. dets, saadi halbade ilmade ja mitmete mehaaniliste vigade tõttu tõusta 12. jaanuaril. Ka seekord tuli oodata paremat lennuilma.

President Ronald Reagan, kes pidi pikema parlamendikõne pidama sel õhtul, lükkas selle edasi ja esines televisioonis lühema sõnavõtuga „me leiname seitset kangelast“.

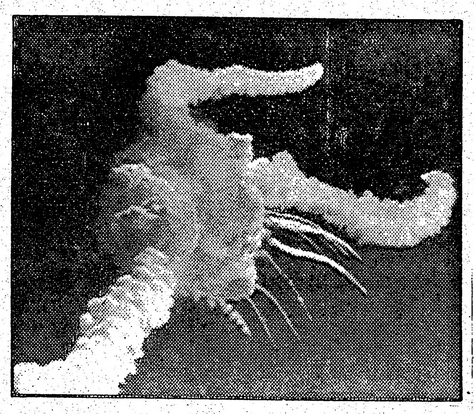

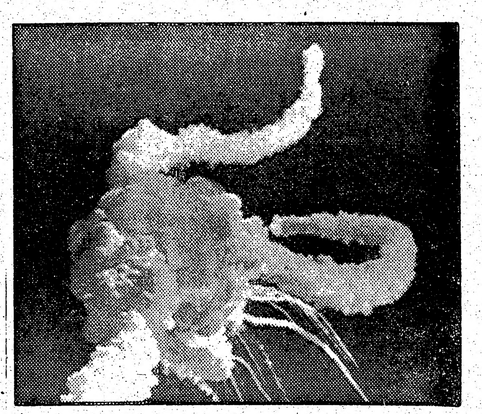

Tulekera Floridas Atlandi ranniku kohal, millest kaks tõukeraketti omapead edasi liiguvad, nagu näha kahel ülaltoodud pildil.

T.E.R.R. „Kungla“ esitab suuresinemise

KAS MÄLETAD?

8. veebruaril, kell 7 õ.
Earl Haig Secondary School, 100 Princess Ave.
(Sheppard ja Yonge'i lähedal)

Piletid $6.—, õpilased ja pensionärid $4.—
Piletid saadaval Eesti Abistamiskomiteest ja rahvatantsijatelt.

UUENDAGE „VABA EESTLASE“ TELLIMINE 1986. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — Tellige „VABA EESTLAST“

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publisher Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

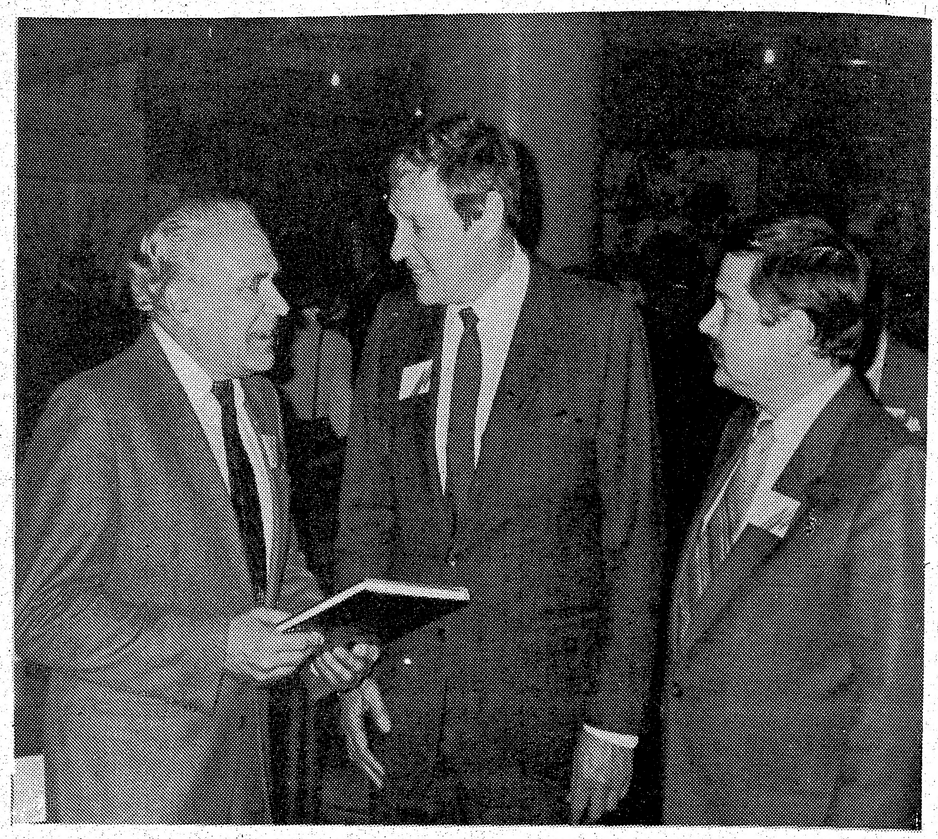

Roy McMurtry'le, kes oli Ontario kohtuminister 1984. aastal ja kõneles peale vabadusnõudluse rongkäiku Toronto raekojas, kingiti Torontos toimunud vastuvõtul Torontos, 8. jaanuaril Toomas Metsala poolt ESTO '84 mälestusalbum. Pildil vasakult Toomas Metsala, ESTO '84 esimees, Roy McMurtry, Canada High Commissioner Inglismaal ja Ruho Paluoja.

Kõikuv hoiak Ottawas

Kanada peaminister Brian Mulroney ei ole rahul ajakirjandusega, heites lehemeestele ette, et need ei valgusta objektiivselt valitsuse tegevust ning püüavad näidata kõiki valitsuse samme tumedates värvides. Peaministri etteheited on kajastunud ka ajakirjanduses ja televisioonisaadetes, kus neid on lähemalt vaadeldud ja analüüsitud ning leitud, et ajakirjanduse primaarseks ülesandeks on valitsuse tegevust analüüsida ja kritiseerida ning seda pole tehtud mitte ainult nüüd Mulroney valitsemise perioodil, vaid seda tehti ka Trudeau, Diefenbakeri ja teiste peaministrite ajal.

Kanada praegune valitsus on sunnitud omaks võtma, et ta on teinud möödunud aasta jooksul terve rea eksisamme, mis on leidnud ajakirjanduses laialdast käsitamist ja saanud paiguti terava kriitika osaliseks. Kuid kuna see on ajakirjanduse üks põhilisi ülesandeid — otsida, esile tuua ja kinni naelutada valitsuse vigu ja esitada omapoolseid ettepanekuid ja arvamisi olukorra parandamiseks — siis on ka ajakirjandus püüdnud seda enda kaitseks esile tuua ja alla kriipsutada, eriti nendel puhkudel, kui Ottawast on suunatud pahameele nooli ajakirjanduse kritiseeriva hoiaku vastu.

Kuid ajakirjandus ei ole konservatiivide valitsust arvustanud mitte ainult ühe ja teise eksisammu pärast, vaid on eriti esile tõstnud valitsuse kõikuva hoiaku, sirgejoonelise poliitika ja eesmärkide puudumise ning kindlate tulevikusuundade määritlemise. Nendele puudustele tähelepanu juhtimine on peaminister Mulroneyt ja tema valitsust võibolla rohkem häirinud kui mõnede ministrite eksisammud ja peaministri oma kõrvalhüpped, mis ei ole kaugeltki kooskõlas valimiskampaania ajal antud lubadustega.

Paljudes kaugeleulatuvamates küsimustes nii sise- kui välispoliitilistes sektorites näib valitsus olevat peaaegu alati kõhklevas olukorras. Seda võib märgata sotsiaalprogrammide käsitlemisel, riigikaitse poliitika kujundamisel, uute töökohtade soetamisel, Ühendriikidega vabakaubanduse viljelemisel, Ühendriikide „tähtede sõja" programmiga ühinemisel ja välispoliitiliste suundade määritlemisel.

Kanada sotsiaalprogrammid tuleks kahtlemata valitsuse poolt lähema vaatluse alla võtta ja leida võimalusi praeguse universaalsüsteemi muutmiseks, mis looks eeldusi nendele suuremate toetuste andmiseks, kes seda rohkem vajavad ja nende ilma jätmiseks, kellele valitsuse toetussummasid üldse tarvis ei ole, kuid kes kergelt saadud dollarid siiski naerulsui tasku panevad. Kuna üldises tööprotsessis toimuvad tehnoloogia kiire arengu tõttu suured muudatused, siis on väga oluline korraldada ja organiseerida vastavaid ümberõppimise ja treeningprogramme. Seda on piiratud ulatuses tehtud, kuid näib, et valitsus ei ole suutnud oma ideid populariseerida suuremate rahvamasside hulgas ning tulemuseks on teadmatusest tingitud ükskõiksus.

Riigikaitselistes küsimustes ei ole valitsus veel üksikasjaliselt oma seisukohti avaldanud, kuigi Mulroney on andnud lubaduse riigikaitset tugevdada ja selleks summasid suurendada. Kõikuvale pinnale on jäänud ka Kanada toetus Ühendriikide maailmaruumi kaitsevööndi rajamise programmile. Valitsus tahaks tõenäoliselt president Reaganile oma toetust anda, kuid ei julge seda teha opositsiooni tõttu. Olukorrast ülepääsemiseks on Ottawa ametlikust toetuse andmisest keeldunud, kuid on andnud Kanada tööstustele ja uurimisasutustele vabad käed Ühendriikide programmile uurimistööga kaasa aitamiseks.

Kanada valitsuse ebakindlus ja kõikuv hoiak ilmneb eriti välispoliitilistes küsimustes, kus peaminister Mulroney ja välisminister Joe Clarki seisukohtades võib märgata isegi erinevaid suundi. Kanada katsub põhiliselt siiski ajada mingisugust suurjõudude vahel manipuleerivat poliitikat, toetades näiteks marksistlikku Nikaraaguat, kuid mõistes hukka N. Liidu agressiooni Afganistanis.

N. Liidu ja Ühendriikide vahel manööverdamine kattub sageli pentsikute poliitiliste värvitoonidega. Näiteks kui ajakirjanikud hiljuti välisminister Joe Clarkilt pärisid, kas Kanada kavatseb ka tulevikus lubada Ühendriikidel Kanada õhuruumis tiibrakettide katsete sooritamist, siis vastav minister jaatavalt, põhjendades katsete lubamist solidaarsuse säilitamise vajadusega lääneriikide peres. Sellest vastusest jääb mulje, et Kanadale ei ole tähtis vajalike relvastuse soetamine oma territooriumi kaitseks vaid katseid lubatakse ainult selleks, et „säilitada solidaarsust". Igatahes väga kummaline põhjendus välisministri suust!

Balti konsuleist USA suur-päevalehes

Väikeste Balti riikide konsulid „lehvitavad veel oma lippe" Los Angeleses

„Los Angeles Times" (12. jaan.) avaldas pikema Jerry Cohen'i artikli „Tiny Baltic Nations' Consuls still Fly the Flag in Los Angeleses". Artikkel algab Läti konsuli tegevusega, järgnevad Leedu ja Eesti konsulid ning nende asendamisprobleemid.

83-aastaselt oli Läti konsul Leo Anderson läinud pensionile. Ta oli olnud meenutuseks, et kolm väikest riiki veelgi eksisteerivad — vähemalt nende inimeste südameis ja ka USA valitsuse silmis. Vaatamata N. Liidu okupatsioonile alates II maailmasõja algusest, natsi-Saksamaa konflikti ajal ja uuesti sõja lõpul N. Liidu alla, USA pole kunagi keeldunud nende riikide iseseisvuse tunnustamisest.

See mittetunnustamise poliitika on jäänud USA nurgakiviks N. Liidu agressioonile üle kogu maailma.

USA välisministeeriumi esindaja ütles, et nad ei võta seda mittetunnustamise poliitikat kergesti, kuigi juhtumist on möödunud 45 aastat.

N. Liit võttis jõuga need kolm iseseisvat riiki üle ja pühkis need maakaardilt.

Peagu poole sajandi jooksul on kolme riigi rahvuslased katsunud hoida elus mälestusi nende iseseisvusest, säilitades formaalsed diplomaatilised sidemed USA'ga. Leedul ja Lätil on saatkonnad Washingtonis, Eestil New Yorgis, milline valiti diplomaatliku ringkondade asukoha tõttu, kui kolm Balti riiki said nende iseseisvuse tunnustuse USA'lt pärast I maailmasõda.

Seninue Läti konsul Anderson pole kunagi olnud Lätis, ta on sündinud USA's ega rääkinud läti keelt, ta sai selle koha nagu õnnekombel. Kui ta oli 30-aastane talle pakuti aukonsuli kohta Los Angelesesse. Ta võttis selle vastu.

Kui ta oli nimetatud kohale Läti välisministeeriumi poolt ja akrediteeritud USA välisministeeriumis, ta külastas oma endist hispaania keele õpetajat, kes oli Argentiina konsuliks ja küsis, millised need ülesanded on, milleks ta oli lubaduse andnud.

Enne II maailmasõda oli konsuli ülesandeks peamiselt meremeeste abistamine, siis järelsõja aastail on nende töö olnud peamiselt tseremoniaalne, sümboolne ja haridus-lik.

Konsulite „lippude lehvitamine" konsulaar- ja tsiviilkogunemistel meenutab nii USA kodanikele kui ka endistele balti rahvuslastele.

et eksiilvalitsused hoiavad kontinuiteeti, jagades informatsiooni neile, kes tunnevad huvi nende kolme riigi saatuse vastu.

Konsulid töötavat palgata. Isegi enne sõda ükski neist kolmest ei saanud oma töö eest makstud, vaatamata faktile, et need tööülesanded olid suhteliselt aega nõudvad.

Leedulaste konsulik on 57-aastane **Vytautas Cekanauskas**, kes valiti konsuli kohale aastal 1977, ta kulutab isegi nüüd tuhandeid dollareid oma ülesannete täitmisel. 1944. a. Leedust põgenenud Cekanauśkas on USA kodanik ja elektroonika insener Hughes Aircraft Co. juures. Ta ütles, et konsuli kohal olemine annab teatud ulatuses lootust balti rahvastele. „Meie konsulaar- ja diplomaatlikud teenindused esindavad meie riikide kontinuiteeti. Me oleme ametlikult tunnustatud. Meile on tähtis kontinuiteedi omamine, et USA valitsus mitte kunagi ei tunnustaks illegaalset okupatsiooni."

Praegu on vakantne Eesti konsuli koht. **Ernst Laur** oli sel kohal 15 aastat. Tema kohale kandideerivad kaks advokaati oma 40-ndais eluaastais.

Üks neist on Lauri väimees Paul Johnson, 47-aastane ameeriklane, kes teenis aastaid oma äia informatsiooniametnikuna. Teine on 42-aastane Jaak Treiman, kes põgenes oma perekonnaga Eestist kui ta oli 6-aastane

(Järg lk. 4)

Ottawas liiguvad kuuldused, et valitsuse strateegid kavatsevad tulevikus valitsuse allakäinud populaarsuse tõstmiseks hakata senisest rohkem rõhku panema desarmeerimise ja rahu probleemidele, kavatsedes nähtavasti jätkata sama liini, mille rakendas endise liberaalide valitsuse peaminister Pierre Trudeau oma riigimehe aktsiapaketi väärtuse tõstmiseks. Kanada ajakirjandus paisutas teatavasti selle Trudeau omapärase rahureisi õhupall'i suuruseks seebimulliks ja üritas sellest teha suurt rahvusvahelist sensatsiooni. Mujal maailmas pühendati sellele aga erakordselt vähe tähelepanu ning kogu seda aktsiooni tuleks lugeda ebaõnnestunud ettevõtteks. Mulroney valitsusel tuleb ilmselt ideedest puudu, kui ta Trudeau raudeesriidetaguste reilside jätkuna tahab hakata oma välispoliitikat kujundama!

Valitsuse ülesandeks on alati juhtida rahvast, kusjuures sageli tuleb teha otsuseid, mis paljudele ei meeldi. Valitsus kaotab aga oma jalgealuse kui ta oma populaarsuse säilitamiseks hakkab ennast suunata laskma üksikute kildkondade erisoovidest ja taotlustest, mis sageli üles puhutakse ning nende taha suured rahvamassid tõmmatakse. Näib, et Mulroney valitsus on populaarsuse tagaajamisel kaotanud selged suunad, sihid ja eesmärgid, mis paratamatult tumestab valimiste ajal saavutatud konservatiivide partei kuldset läiget.

K. A.

Nr. 9

Kommentaarid

Raudeesriidetagustel spioonidel Kanadas on põhjus rõõmu pärast käsi hõõruda, võibolla isegi naeru pärast kõhtu kinni hoida. Mõtelge ometi kui palju see salakuulajate vaeva vähendas, kui ajakirjanduses toodi üllma täpsusega ära äsjane Ühendriikide sõjajõudude katse tiibraketiga Kanada õhuruumis! Me võisime ajalehtedest täpselt lugeda, mis kella ajal rakett välja tulistati, kuhu ta suunati, kui kõrgelt ja kiirelt ta lendas ja kus ta lõpuks alla kukkus.

Tundub, et Kanadas minnakse ajakirjanduse vabaduse nimel liiga kaugele — isegi nii kaugele, et see ohustab riigi ja rahva julgeolekut. Kahtlemata on demokraatlikus ühiskonnas rahval õigus nõuda informatsiooni riigi sõjaliste ettevalmistuste kohta, kuid seal on ka oma kindlad piirid. Kindlasti ei ole vajalik lehtedes pikalt-laialt kirjeldada uute relvade erilisi omadusi ning anda täpseid ülevaateid selliste relvadega sooritatud katsete õnnestumiste või ebaõnnestumiste kohta. Selliste kirjelduste avaldamine ei ole mitte ainult naiivne vaid isegi võrdlemisi rumal.

Ainsaks tröösiiks jääb, et katsetest osavõtnud vastutavad sõjaväelased ei andnud sliski ajakirjandusele täpset informatsiooni katse õnnestumise või ebaõnnestumise kohta. Ajakirjanduses avaldatud ühe versiooni kohaselt kukkus katserakett enne ettenähtud eesmärgile jõudmist ootamatult alla — seega võib katset lugeda ebaõnnestunuks, kuid Kanada kaitseministri abi Harvie Andre mainis, et tiibrakett töötas katse ajal perfektselt. Õige versiooni peavad nüüd spioonid välja nuputama, kuid seniste kogemuste põhjal võib oletada, et nad saavad ka siin ajakirjanduselt abi.

Kanada parlamendis pärast tiibraketi katsetamist aset leidnud sõnavõttudest võib järeldada, et liberaalid ja sotsialistid on rauda vastu tiibraketi katsetamisele Kanada õhuruumis. Se hoiak tundub seda mõistatuslikumana, et katsetamiseks andis ameeriklastele luba eelmine liberaalide valitsus. Liberaal Jean Chretien, kes kuulus loa garanteerinud valitsuse koosseisu, mainis nüüd, et loa andmisel 1983. aastal olevat valitsusel vajalik olnud „näidata solidaarsust", kuid nüüd olevat olukord muutunud.

Chretien jättis kahjuks selgitamata, kust otsast või kandist olukord on muutunud. Kuid ilmselt on Chretien ise muutunud ning talle teeb ilmselt raskusi välispoliitilistele olukorrale õige hinnangu andmine.

☆

Kanadas näib olevat mitmesuguseid võimalusi miljonäriks saamiseks. Te võite miljonäri tiitli omandada leidlikkude äritehingutega ja loterii peavõitudega, kuid viimasel ajal ka föderaalvalitsuse erinõunikuna või eriülesannete täitjana. Selline mulje jääb paratamatult kui Kanada ajakirjanduses ilmus teade, et föderaalvalitsus on ametisse nimetanud eksperdi, kes hakkab Kanada nimel juhtima ameeriklastega läbirääkimisi mõlema riigi vahel vabakaubanduse printsiibi rakendamiseks. Selleks eksperdiks on endine majandusministri abi Simon Reisman, kelle palk on 1000 dollarit päevas.

Võibolla Simon Reisman on seda suurt raha väärt, kuid ärme unustame, et konservatiivid vallandasid parlamendis suure protestitormi kui eelmine liberaalide valitsus nimetas ametisse Kanada majanduse uurimiseks erilise kuningliku komisjoni, mille esimees, liberaalide valitsuse endine liige, Donald Macdonald hakkas oma töö eest

kõneles peale vaba-
nud vastuvõtul Toron-
. Pildil vasakult Too-
Commissioner Inglis-

s

lippe"

en'i artikli „Tiny Bal-
el algab Läti konsuli
lamisprobleemid.

ne, sümboolne ja haridus-

iite „lippude lehvitamine"
r- ja tsiviilkogunemistel
b nii USA kodanikele kui
tele balti rahvuslastele.

iilvalitsused hoiavad konti-
ti, jagades informatsiooni
kes tunnevad huvi nende
riigi saatuse vastu.

lid töötavat palgata. Isegi
kia ükski neist kolmest ei
oma töö eest makstud, vaa-
aktile, et need tööülesan-
suhteliselt aega nõudvad.

iaste konsulik on 57-aasta-
utas Cekanauskas, kes va-
uli kohale aastal 1977, ta
isegi nüüd tuhandeid dolla-
na ülesannete täitmisel.
Leedust põgenenud Çeka-
on USA kodanik ja elekt-
insener Hughes Aircraft
es. Ta ütles, et konsuli ko-
ine annab teatud ulatuses
balti rahvastele. „Meie kon-
a diplomaatlikud teenindu-
kiavad meie riikide konti-
Me oleme ametlikult tun-
. Meile on tähtis kontinui-
mamine," et USA valitsus
nagi ei tunnustaks illegaal-
atsiooni."

u on vakantne Eesti kon-
t. Ernst Laur oli sel kohal
t. Tema kohale kandideeri-
s advokaati oma 40-ndais
is.

eist on Lauri väimees Paul
on, 47-aastane ameeriklane,
enis aastaid oma äia infor-
oniametnikuna. Teine on
stane Jaak Treiman, kes
es oma perekonnaga Ees-
ui ta oli 6-aastane

(Järg lk. 4)

Kommentaarid

Raudeesriidetagustel spioonidel Kanadas on põhjus rõõmu pärast käsi hõõruda, võibolla isegi naeru pärast kõhtu kinni hoida. Mõtelge ometi kui palju see salakuulajate vaeva vähendas, kui ajakirjanduses toodi üllima täpsusega ära äsjane Ühendriikide sõjajõudude katse tiibraketiga Kanada õhuruumis! Me võisime ajalehtedest täpselt lugeda, mis kella ajal rakett välja tulistati, kuhu ta suunati, kui kõrgelt ja kiirelt ta lendas ja kus ta lõpuks alla kukkus.

Tundub, et Kanadas minnakse ajakirjanduse vabaduse nimel liiga kaugele — isegi nii kaugele, et see ohustab riigi ja rahva julgeolekut. Kahtlemata on demokraatlikus ühiskonnas rahval õigus nõuda informatsiooni riigi sõjaliste ettevalmistuste kohta, kuid seal on ka oma kindlad piirid. Kindlasti ei ole vajalik lehtedes pikalt-laialt kirjeldada uute relvade erilisi omadusi ning anda täpseid ülevaateid selliste relvadega sooritatud katsete õnnestumiste või ebaõnnestumiste kohta. Selliste kirjelduste avaldamine ei ole mitte ainult naiivne vaid isegi võrdlemisi rumal.

Ainsaks trööstiks jääb, et katsetest osavõtnud vastutavad sõjaväelased ei andnud siiski ajakirjandusele täpset informatsiooni katse õnnestumise või ebaõnnestumise kohta. Ajakirjanduses avaldatud ühe versiooni kohaselt kukkus katserakett enne ettenähtud eesmärgile jõudmist ootamatult alla — seega võib katset lugeda ebaõnnestunuks, kuid Kanada kaitseministri abi Harvie Andre mainis, et tiibrakett töötas katse ajal perfektselt. Õige versiooni peavad nüüd spioonid välja nuputama, kuid seniste kogemuste põhjal võib oletada, et nad saavad ka siin ajakirjanduselt abi.

Kanada parlamendis pärast tiibraketi katsetamist aset leidnud sõnavõttudest võib järeldada, et liberaalid ja sotsialistid on rauda vastu tiibraketi katsetamisele Kanada õhuruumis. Se hoiak tundub seda mõistatuslikumana, et katsetamiseks andis ameeriklastele luba eelmine liberaalide valitsus. Liberaal Jean Chretien, kes kuulus loa garanteerinud valitsuse koosseisu, mainis nüüd, et loa andmisel 1983. aastal olevat valitsusel vajalik olnud „näidata solidaarsust", kuid nüüd olevat olukord muutunud.

Chretien jättis kahjuks selgitamata, kust otsast või kandist olukord on muutunud. Kuid ilmselt on Chretien ise muutunud ning talle teeb ilmselt raskusi välispoliitilistele olukorrale õige hinnangu andmine.

☆

Kanadas näib olevat mitmesuguseid võimalusi miljonäriks saamiseks. Te võite miljonäri tiitli omandada leidlikkude äritehingutega ja loterii pealvõitudega, kuid viimasel ajal ka föderaalvalitsuse erinõunikuna või eriülesannete täitjana. Selline mulje jääb paratamatult kui Kanada ajakirjanduses ilmus teade, et föderaalvalitsus on ametisse nimetanud eksperdi, kes hakkab Kanada nimel juhtima ameeriklastega läbirääkimisi mõlema riigi vahel vabakaubanduse printsiibi rakendamiseks. Selleks eksperdiks on endine majandusministri abi Simon Reisman, kelle palk on 1000 dollarit päevas.

Võibolla Simon Reisman on seda suurt raha väärt, kuid ärme unustame, et konservatiivid vallandasid parlamendis suure protestitormi kui eelmine liberaalide valitsus nimetas ametisse Kanada majanduse uurimiseks erilise kuningliku komisjoni, mille esimees, liberaalide valitsuse endine liige, Donald Macdonald hakkas oma töö eest saama 800 dollarit päevas. Konservatiivid pidasid seda tasu „ennekuulmatuks", kuid nüüd on silma pilgutamata valmis Reismanile maksma 25 prots. rohkem kui liberaalid maksid Macdonaldile.

Simon Reisman ise kinnitab, et ta oleks teeninud oma nõuandefirmas Reisman and Grandy Ltd. aastas 250.000 kuni 300.000 dollarit rohkem kui praegu valitsuse teenistuses olles, kuid ta oli siiski otsustanud valitsust aidata. Vancouveri ajaleht „Vancouver Sun" arvab siiski teisiti ning kalkuleerib, et Reisman on eriti huvitatud hiiglaslikust mageda vee ameeriklastele müümise projektist.

Kahju et konservatiivide parteil on alati kalduvus ise nende kivide otsa komistada, mida nad liberaalide jalgade ette on veeretanud.

AMI

Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing astus uude tegevusaastasse

HEVÜ pidas oma aastapeakoosoleku kohalikus kiriklas. Koosoleku juhatajaks valiti A. Jurs ja protokollijaks L. Saar. Vaikse leinaseisakuga mälestati kahte manalasse varisenud kaasvõitlejat J. Langel'it ja A. Karp'i.

Tegevusaruande esitas A. Jurs. Peale sisemise tegevuse on ühing aktiivselt osa võtnud Balti Veteranide Liidu, EKN-u, kohaliku IDA-Euroopa ühingu tegevusest. HEVÜ oli läinud aastal VII Põhja-Ameerika eesti sõjameeste suvepäevade korraldajaks. Ühing on saatnud kirjalikke ettekandeid Kanada peaministrile, kohtuministrile ja teistele parlamendiliikmetele, isegi USA presidendile Reaganile, selgitades eesti sõjameeste ja Balti riikide probleeme. Kõikidele kirjadele on saabunud vastused, mis tihti on toetanud meie seisukohti.

Kassaaruande kandis ette L. Ploom. Vaatamata väikesele puudujäägile, on majanduslik seisukord küllaltki hea. Ühing on toetanud teiste organisatsioonide tegevust majanduslikult,

ajaloo raamatu välja andmise toetuseks $4000.00. Teiste toetuste saajate hulgas olid Baltic American Freedom League, EKN, EV saatkonnahoone korrastamiseks ning teised vähem tähtsad annetused.

HEVÜ on Hamiltoni kaasmalaste abiga toetanud sõjainvaliide Saksamaal $30000.00 ulatuses. Hiljuti saadeti Ülemaailmse Vabadusfondi toetamiseks Vabadusvõitluse Nädala korraldamise ülejääk.

Juhatusse valiti L. Ploom, A. Voode, A. Himma ja H. Lember. Esimees A. Jurs oli valitud eelmisel aastal 2 aastaks. Esindajateks KEVÜ Liitu valiti H. Riko, A. Voode, F. Koger, M. Pertens; SEEN'i E. Lindaja ja A. Himma; BVL-u E. Lindaja ja A. Jurs.

Tegevuskava esitas E. Lindaja. Uute üritustena on kavasse võetud EKN-u poolt üles tõstetud „musta lindi" aktsiooni toetamine,

allikrjade korjamise aktsioon baltlastele vaatleja koha saamiseks ÜRO-s ja korjanduse läbiviibimine Ülemaailmse Vabadusfondi toetamiseks.

E. Lindaja tõstis üles ESTO-84 sõjameeste toimkonna juures olnud ebakorrapärasused, samuti ka vead KEVÜ Liidu juhtimisel. Pärast elavat keskustelu toetas koosolek ette toodud puuduste kõrvaldamise vajadusi.

E. Lindaja

Hiinas kampaania kuritegevuse vastu

PEKING — Hiina võimud aktiviseerisid nende kuritegevuse vastast kampaaniat, mõistes 18 süüdimõistetud mõrvarit, vägistajat ja varast surma suuremal avalikul rahvakogumisel ja surmates nad ka kohapeal. Abilinnapea Feng Mingwel kõneles enam kui 13.000-le inimesele, mis ootab kurjategijaid, „Karm ja kiire karistus" Tiigri aastal. Välisriikide diplmaadid arvestavad, et üle 10.000-e inimese on hukatud pärast seda kui Hiina juht Deng Xiaoping alustas 1983. a. kuritegevus vastast kampaaniat.

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 10.00%

ISIKLIKUD LAENUD alates **11.00%**

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Kindlustusbüroo vajab

KONTORI-AMETNIKKU

Masinakirjaoskus ja kontoritöövilumus soovitav.

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.

Tel. 461-0764

Dr. Riho Martinson linnapeaks Kalifornias

FOSTER CITY — Ameerika ajalehtedest loetud sõnum Eestis sündinud Riho Martinsoni valimisest linnapeaks tekitas suure üllatuse, kuna keegi ei teadnud selle nimega eestlase elamisest siin. Meie lehe esindaja tegi intervjuu äsjavalitud linnapeaga ja kirjutab alljärgnevalt temast pikemalt.

„Kus olete olnud kõik need aastad eestlasena?"

Otsesele küsimusele tuleb otsekohene vastus: „Enamal juhul segaabielu ei soodusta rahvuslikku tegevust."

Edasi aga kuuleme et Riho Martinson on kogu aeg olnud eestlane omal viisil. Vancouveris elades oli ta Vancouveri Eesti Seltsi liige. Kolmel korral on ta osavõtnud Läänerranniku Eesti Päeadest ja isegi demonstreerinud San Franciscos N. Liidu saatkonna hoone ees, nõudes vabadust Balti riikidele. Valdab emakeelt nii sõnas kui kirjas, kuigi pole eesti koolis käinud. Ema, õde ja vend elavad Kanadas.

Riho Martinson sündis Tallinnas 1937. aastal, sai alghariduse Rootsis. Lõpetas University of British Columbia magistrikraadiga (metallurgical engineering) 1963. Saavutas doktorikraadi (applied physics) Cornell'i Ülikoolis 1966. Dr. Martinson on kirjutanud või olnud kaasautor 25-le teaduslikule tööle. Ta on saanud mitme tunnustuse osaliseks nagu Ford Foundation Fellowship 1964. Cornell University j.t.

Viimased 13 aastat on eestlasest linnapea töötanud Lockheed Missiles & Space Company juures teadusliku uurija-nõuandjana. Möödunud aastast peale tegutseb iseseisvalt Martinson Associates (Engineering Consulting Firm) juhatajana asukohaga Foster Citys. Ta kuulub mitmesse San Mateo maakonna valitsuse juures tegutsevasse komiteesse.

Niipalju linnapeast. Nüüd mõned read temale alluvast linnast.

Foster City asub San Francisco lahe ääres otse San Mateo silla läänepoolsel jalal. Elanike arv: 25.000. Linnarahva keskmine sissetulek (Median Family Income) on $35 000 aastas. Äsja Redwood Cityst ärakolinud Marine World, kus üle tuhande eestlase on käinud, oli otseseks naabriks Foster Cityle.

Linn on ehitatud plaani kohaselt varem kaevatud kanalite ümber. Enamusel üksikelamutest on tagaõues väikene sadam oma paadiga nädalalõpul veesuusatamiseks, kalale minemiseks või lihtsalt purjetamiseks. Kõik ehitused on suhteliselt uued. Esimene maja ehitati siia

Foster City linnapea dr. Riho Martinson

1964. aastal (21 aastat tagasi). Dr. Martinson juhib tähelepanu linna moodsale meelelahutuskeskusele vaatega üle San Francisco lahe ning mainib, et kui eestlased vajavad saali mõneks kokkutulekuks ta võib seda üürida oma nimel — saab odavamalt. Teade on edasiantud San Francisco Eesti Seltsile.

Linna põhjapiirile kerkib praegu üks väga kõrge maja. Sinna tuleb Metro Center, milline koos kõrvalehitustega mahutab kaks hotelli, üle viiesaja korteri, 100000 ruutjalga äriruume ja poolteist miljonit ruutjalga põrandapinda büroodele. Tõenäolikult pärast Metro Center'i valmimist nihkub Foster City nimi USA-s tuntud väikelinnade hulka.

Lahkudes City Hall'ist loeme mustalt valgete tähtedega tahvlilt:

Riho Martinson, Mayor
610 Foster City Blvd.
FOSTER CITY, CA 94404

Kasulik teada, kui peaks tekkima huvi Põhja-Kaliforniasse ümberasumiseks. Hea kliimaga huvitav asula ja „asjaajamine eesti keeles" . . .

A. B.

Eestikeelseid raamatuid Toronto raamatukogudes

1985. a. ilmunud „Guide to the multilanguage collections in the public library systems of Metropolitan Toronto" annab ülevaate Suur-Toronto raamatukogudes leiduvaist erikeelseist raamatuist, nende hulgas ka eestikeelseist.

Eestikeelseid raamatuid on East York Public Liberary's (S. Walter Stewart Branch, 170 Memorial Park Ave.) 50—100 raamatut, mis katalogiseeritud ja lugemiseks täiskasvanuile.

Metro Toronto Library's (790 Yonge St.) on üle 500 eestikeelse raamatu. Kõik on katalogiseeritud, lugemiseks on neid nii täiskasvanuile, noortele kui ka lastele.

Scarborough Public Library kahes osakonnas (Cedarbrae, 545 Markham Rd. ja Morningside ärikeskuses) on 50—100 raamatut, osalt katalogiseeritud, mõeldud täiskasvanuile.

Toronto Public Library's (Northern District Library, 40 Orchard View Blvd.) on 150—500 raamatu vahel, osalt katalogiseeritud, mõeldud lugemiseks täiskasvanuile ja noortele.

Üldse on Toronto raamatukogudes 60 suuremas ja kuni 50 väiksemas keeltes ilmunud raamatut, peamiselt Metropolitan Toronto Library Language osakonnas.

Raamatukogud teevad oste selle järgi kuidas vastavad etnilised ühiskonnad käivad raamatuid laenutamas. Selletõttu oleks oluline, et eestlased sagedamini seda võimalust kasutaksid.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

1. ja 2. veebr.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

8. ja 9. veebr.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

Kinnisvarade ostu ja müügi puhul

(ELUMAJAD, ÄRIRUUMID JA SUVILAD)

Toomas Mankin
Associate Broker

Kontoris 482-5544
kodus 447-3782

L.S. Snelgrove (1981) Ltd.

Talihari '86 alul deklameeris Ellen Valter Lydia Koidula luuletuse „Igatsus", samaaegselt olid piltlikult sugupõlved seotud eesti rahvustunde vöökirjaga. Pildil vasakult Monika Kask (Koidula), Alice Kullango, Leili Terts, Ellen Allas ja Riina Kindlam; paremal deklameerija Ellen Valter. Foto: Vaba Eestlane

Talihari '86 läks täismajale

Rikkaliku kavaga pühapäevane pärastlõuna

Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise traditsiooniline selleaastane Talihari Eesti Majas oli mitmekülgse kavaga rahvarohke sündmus, milles osalesid ka kaugemalt saabunud külalised nagu gaiderid Linda Leibak ja Irene Verder USA-st ning Irene Vau-Ruus Ottawast. Kohal oli ka Eesti peagaid Hilja Kuutmaa ja Toronto Gaidide Maleva vanem Alice Kullango.

Kuna selle, Toronto eestlaskonnas populaarseks kujunenud sündmusega tähtistati ka Lydia Koidula 100-ndat surma aastapäeva, oli suur osa kavast pühendatud meie poetessi loomingule. Kava algaski ngdr. Ellen Valteri polt esitatud Lydia Koidula luuletusega „Igatsus", millele järgnes avasõna EGKKK juhatajalt gdr. Lisanne Vaherilt, kes põgusalt puudutas gaidluse läbi loodud katkematuid inimlikke sidemeid ja tervitas külalisi.

Gdr. Saima Varangult oli lühiettekanne „Meenutades Lydia Koidulat", milles ta puudutas paralleelsest poetessi elu arenedes tema mitmesuguseid loomingulisi faase ja Koidula loomingu mõju meie rahva ja rahvustunde arenemisele, mida tunnetame veel praegugi —

eriti teravalt aga kodumaal, kus tema „Mu isamaa on minu arm" on kujunenud ebaametlikuks eesti rahva hümniks.

Toredaks läbilõikeks Koidula loomingust ja rahvuslikke tundeid elustavaks ettekandeks oli ngdr. Anne-Liis Keelmani koostatud laulu- ja luulepõimik „. . . kus kõndis Koidula, seal lõivad silmad särama". Põimikus olid kaastegevad gdr. Anne Agur, ngdr. Ellen Allas, ngdr. Anne-Liis Keelman, ngdr. Maret Liik, gdrj. Linda Lõhmus, ngdr. Ellen Valter ja gdj. Lydia Van der Veen.

Margit Viia Charles Kipperi klaverisaatel esitas väga meeldivalt Koidula sõnadele loodud K. Türnpu helindi „Üürike" ja kaks L. Avessoni laulu „Kes see kõrge kuuse otsas" ja „Juba lõhnavad teed".

Rikkalik kava jätkus Toronto eestlaskonnale suhteliselt uudse kunstniku Armas Maistega, kes esitas klaveril meisterlikult A. Lemba „Sonaat nr. 2, C minooris" ja „Improvisatsioonid Jooksupolka teemal".

Neist kujunes eriti viimane menukaks demonstratsiooniks variatsioonide leidlikkusest ja tehnilistest võimetest.

Valve Tali ja Olaf Kopvillem esitasid kergema iseloomuga vallatuslikke palu, mida nad iseloomustasid kui „Ühte ja teist".

Kõik ettekanded pälvisid publiku sooja poolehoiu, mis avaldus tugevas aplausis. Mitmekesisele kavale pani toreda punkti Eesti Gaiderite /Skautmasterite Kogude liikmete poolt esitatud laagri- ja ühislaulude popurrii, mis kindlasti viis paljud kohalviibijad möödunud laagripäevadesse ja skaudi-gaidi matkaradadele. Põimiku lõpus tõmmati kaasa kogu publik ühislauludega „Kui kungla rahvas" ja „Meil merivood on vabad".

Saatjatena olid tegevad skm. E. Kiilaspea ja nskm. E. Agur, vile soolo skm. E. Rungelt.

Lõppsõna ütles ngdr. Maie Kask, mille kestel austati ka kõiki esinejaid ja korraldajad. Järgnes hubane ja keskustelurohke kohvi nautimine. Loetletud kava valguses on üsna arusaadav, miks gaidide taliharja tähistamine on nii populaarseks sündmuseks.

Lisaks meie noortetöö toetamisest ajendatud rahuldustundele, viisid kuulajad kindlasti kaasa sületäie sooje elamusi, mida pakkus laialaulatuslik ja sisukas kava.

Toreda ettevõtte koraldajaks ja hingeks on juba aastaid olnud ngdr. Siiri Lepp, kellele langeb publiku ja tegelaste peatänu.

Balti konsuleist . . .

(Algus lk. 2)

ja kes näeb konsuli töö tähtsust sümboolsest-moraalsest seisukohast, andes lootusekiiri balti rahvastele.

Ernst Jaakson, Eesti peakonsul New Yorgis on töötanud sel kohal 28 aastat ja ütles, et tahab nimetada möödunud aastal surnud Lauri järglase pärast kohaliku eestlaste ühiskonnaga nõupidamist ja USA välisministeeriumi heaks kiitmist.

Läti charge d'affairs Washingtonis on 74-aastasena vanim veel elus olevaist Läti diplomaatidest,

ütles et ta ei rutta uue Läti konsuli määramisega Los Angelesse,

ta vajab aega oma valiku tegemiseks.

Leedu esindaja USA's on 79-aastane Stasys A. Backis ja asub Washingtonis 55-ruumilises hoones, mille Leeedu riik muretses omale iseseisvuse ajal. Vahepeal remonti vajanud hoone on korda tehtud USA leedulaste toetustega. Backis on praegu Leedu eksiilvalitsuse pea-diplomaat, ta on olnud sellisena pärast seda kui Leedu saadik Vatikanis suri kaks aastat tagasi.

Sajandite jooksul langesid need Balti riigid ühele vallutajale teise järele, viimati tsaari-Venemaa alla. Pärast I maailmasõda ajasid nad venelased riikidest välja, kuid okupeeriti jälle N. Liidu poolt, olid natsi-Saksamaa all ja pärast sõda tuli jälle N. Liit.

Balti riikide ülevõtmise ajal USA välisministeerium külmutas USA's kolme riigi varandused, peamiselt väärismetallides miljonite dollarite väärtuses.

Nendest fondidest on saadud summasid saatkondade ülalpidamiseks Washingtonis ja New Yorgis.

Need kolm Balti riiki on kuni 70 riigi esindaja hulgas, kes esindavad oma riike Los Angeleses ja kelle liikmed vahetevahel korraldavad õhtusööke ja vastuvõtte, mis tõmbavad ligi ka N. Liidu konsulaadi ametnikke San Franciscost.

Cekanauskas jutustas ühe loo, kui konsulaarkorpus korraldas vastuvõtu president Ronald Reaganile:

Ma nägin oma eesti kolleegi, nüüd surnud Ernst Lauri rääkimas võõra mehega, kellest selgus et ta oli N. Liidu konsulaadi ametnik San Franciscost. Laur kandis rinnas olümpiamärki ja teine mees vist mõtles, et ta võib olla olümpiakomitee liige ning alustas sellekohast vestlust.

Mees oli küsinud Laurilt:

„Missugust riiki Te esindate?"

Laur oli vastanud:

„Kas Te tõesti soovite teada millist?"

„Oh jah, tahaksin teada."

„Ühte väikest Balti riiki."

Sel ajal Cekanauskas tuli nende juurde ja Laur tutvustas teda kui Leedu konsulit. Venelane ütles: „Oh, oh, mul on üks üllatus teise järele".

See oli ka nagu tere ja head aega ütlemine samal ajal.

Laur oli hiljem Cekanauskasele öelnud, et venelane oli talle öelnud: „Eesti on väga ilus maa, mille peale Laur oli öelnud et, „See oleks veelgi kaunim kui Te sealt välja läheksite!"

Praktikumi stipendi'n saadaval

Eesti Üliopilaste Toetusfond USA's teatab järjekordselt, et ka eelolevaks õppeaastaks on noortel võimalik kandideerida „Välis-Eesti ajakirjanduse praktika stipendiumile". Stipendiumi suurus on US$1000.00. Stipendiaadi kohustuseks on võtta osa ühe eesti ajalehe või ajakirja toimetuse tööst ning kirjutada lühiartikleid selles.

Kandidaate võivad esitada Välis-Eesti ajalehtede või ajakirjade toimetajad Põhja-Ameerika kontinendil. Koos soovitusega tuleb toimetajal esitada tööprogramm, milles ta kirjeldab praktikandi kohustusi. Praktikumile pürgijal tuleb omalt poolt esitada oma elulugu ja seal juures ka mainida et ta on toimetaja poolt esitatu öökohustustega nõus.

Lugejakiri

Mõttemõlgutusi vabariigi aastapäeva ootel

Aasta suurimad pühad — jõulud on möödas ja unustatud. Elame juba järgmise — meile nii tähtsa päeva — Eesti Vabariigi aastapäeva ootuse ärevuses.

See on päev, mis ei tohi meie meeles ega mõttes kunagi tuhmuda ega selle tähtsus aastatega väheneda. Peame selle päeva tähtsust pidevalt meeles pidama ja oma lastele ja lastelastele elavana silme ees hoidma.

Kuna meie Vabariik aga ammu meilt on röövitud ja suurem osa eesti rahvast elab aastakümneid vägivaldse ja jõhkra Jumala vastase võimu all — siis tekib tahestahtmata küsimus: kuidas seda päeva pühitseda?

Kas pühitseme seda kui ühte suurt rõõmupäeva söögi-joogi ja tantsuga — või kui ühte leinapäeva vaikselt koos palvega Jumala poole pöördudes, et Jumal veel kord Eesti maale ja rahvale vabaduse kingiks ja meie maa võõra, Jumala vastase võimu alt vabastaks. Andes samal ajal Jumalale ja ka iseendale tõotuse, et me ise teeme kõik, mis meie võimuses, et meie maale ja rahvale vabadust tagasi võita.

Avalikud aktused koos laulu, muusika ja sisukate aktuskõnedega on väga meeltülendavad ja meeldejäävad nii noortele kui ka vanadele. Päevakohased jumalateenistused ja palvused kirikutes on väga ilusad ja lootustandvad kõigile.

Need kõik teevad rõõmu ja annavad lootust mitte üksi meile — pagulaseestlastele — vaid ka meie rahvale kodumaal.

Suured sööma ja varem isegi joomapeod koos tantsuga ei valmista rõõmu tõsiselt mõtlevaile eestlasile siin ega ka eesti rahvale kaugel kodumaal.

Need on üksikud mõttevälgatused Eesti Vabariigi aastapäeva ootel.

A.

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Kõik sooviavaldused palutakse esitada 28. veebruariks Toetusfondi aadressil: P.O. Box 110, New York, NY 10185 USA. Lähemat informatsiooni võib saada Toetusfondi esimehelt, dr. Heino Ainso'lt (914) 738-6323.

Talihari '86-l esitati Anne-Liis Keelmanni koostatud põimik Lydia Koidula luulest „. . . kus külas kõndis Koidula, seal lõivad silmad särama". Pildil vasakult Maret Liik, Ingrid Kütt, Ellen Valter, kanneldaja Anne-Liis Keelmann, Kati Kütti, Linda Lõhmus, Lydia van der Veen, Anne Agur ja Ellen Allas. Foto: Vaba Eestlane

Melbourne'is viibinud tähtsa
Vilma Kiviväli, Peeter Kiik,
Kaljo Piliste, Sven Türno,
kor; kolmandas reas Karl H

ESTO '88 korra

Austraalias eestlaskond võtab tõsiselt ESTO '88 eeltöid. Aastalõpul peeti Melbourne'is suurem ESTO-de korraldajate nõupidamine. Kanadast ja Ühendriikidest olid saabunud ESTO '84 Komitee esimees ja praegune ESTO '88 Kanada Komitee esimees, Toomas Metsala, Maire Lainevool, Peeter Kiik Baltimorest, kes on ESTO '88 USA Komitee esimees ja ÜEKN peasekretär, Mäido Kari Washingtonist Esto '88 USA Komitee abiesimees ja Austraalia eestlaste esindaja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu juures.

Põhja-Ameerikast saabunud külalisi oli lennujaama vastu tulnud võtma terve rida kohalikke eestlasi, kes on tegevuses ESTO '88 korraldamisega. Peale tere tulemast siirduti Eesti Majja, kus joodi klaas vahuveini ESTO '88 terviseks.

Pikk reis oli tehtud selleks, et tutvuda kohtadega, kus toimuvad ESTO '88 üritused ja saada ülevaadet kuhu majutada tuhandeid kaasmaalasi Kanadast ja USA'st. O

Rootsi Estivalile minek

Mõni nädal tagasi ilmus meie le hes sõnum võimalikust lennureisus Rootsi eestlaste suurüritusele, Est valile, Lundis ja Malmös. Nüüd o asjad nii kaugele arenenud, et le nuks on reserveeritud 20 koht $122 dollarilised sissemaksud pea vad olema tehtud P. Lawsoni re sibüroosse 130 Bloor St., Toronto 15. veebruariks ja ülejäänud ler nuhind tasutud 31. märtsiks. Uus kaasa tulla soovijaid palutakse Ta tu College'isse pühapäeval, 9. veeb ruaril, et pärast kell 3 p.l. alanu kolme autori ettekannet minekuki simusi arutada.

Kavatsetav lend toimub l. mai kuna tagasitulek on 14. või 2 mail nagu inimesed ise soovivad.

LEND „

DC 8 lahkub Torontost 1. m kell 5.55 järgmisel hommikul, mail kell 12 lõunal, Toronto maksud teha 15. veebruariks (Mgr. Freda Pelz), 130 Bloor tel (416) 920-6380. Märkida

Melbourne'is viibinud tähtsad külalised USA'st ja Kanadast. Pildil esireas vasakult Vilma Kiviväli, Peeter Kiik, Toomas Metsala, Evald Mõisa, Juta Mõisa; teises reas Kaljo Piliste, Sven Türno, Maire Lainevool, Mäido Kari, Endel Areng, Arnold Mikkor; kolmandas reas Karl Heil ja Harry Haller. Foto: Sven Kiviväli/MK

ESTO '88 korraldajad kohtusid Melbourne'is

Austraalias eestlaskond võtab tõsiselt ESTO '88 eeltöid. Aastalõpul peeti Melbourne'is suurem ESTO-de korraldajate nõupidamine. Kanadast ja Ühendriikidest olid saabunud ESTO '84 Komitee esimees ja praegune ESTO '88 Kanada Komitee esimees, Toomas Metsala, Maire Lainevool, Peeter Kiik Baltimorest, kes on ESTO '88 USA Komitee esimees ja ÜEKN peasekretär, Mäido Kari Washingtonist. Esto '88 USA Komitee abiesimees ja Austraalia eestlaste esindaja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu juures.

Põhja-Ameerikast saabunud külalisi oli lennujaama vastu tulnud võtma terve rida kohalikke eestlasi, kes on tegevuses ESTO '88 korraldamisega. Peale tere tulemast siirduti Eesti Majja, kus joodi klaas vahuveini ESTO '88 terviseks.

Pikk reis oli tehtud selleks, et tutvuda kohtadega, kus toimuvad ESTO '88 üritused ja saada ülevaadet kuhu majutada tuhandeid kaasmaalasi Kanadast ja USA'st. Oli koostatud intensiivne kava, et kolme päeva jooksul näha ja kuulda niipalju kui võimalik. Kava koostas ESTO '88 Üldtoimkonna juhatuseliige Sven Türno koos üldjuhi ja teiste juhatusliikmetega. Kolme päevaga nähti kõiki tähtsamate ürituste asukohti, Melbourne'i ülikooli ja üliõpilaste kortereid ning tehti isegi tutvust loomaaias koolade ja kängurudega.

Esmaspäeval, 30. detsembril oli vastuvõtt Melbourne'i linnapea Thomas Lynchi juures, Melbourne raekojas. T. Metsala andis üle Toronto linnapea Arthur C. Eggletoni tervituskirja ja kingi ESTO '84 albumi näol. Vastuvõtul viibisid peale väliskülaliste veel ESTO '88 üldjuht Evald Mõisa abikaasaga. Linnapea omakorda kinkis kõigile Melbourne'i 150. aasta juubelialbumi. Kohal olid ka pressi ja tv-jaamade esindajad ning samal õhtul näitas SBS oma päevauudistes juhtumit Melbourne'i raekojas.

Kui USA esindajad lahkusid juba 31. dets. pärastlõunal, siis Kanada külalised külastasid Adelaide linna ja suurlaagrit. Samuti võtsid nad osa melbournlaste aastavahetuse ballist. Sel õhtul andis T. Metsala üle ESTO lipu järgmisele üldjuhile E. Mõisale. See lipp on seni lehvinud kõigil ESTO-del.

Kokkuvõttes leiti, et eestlased on võimelised korraldama suuri ülemaailmseid kokkutulekuid, nagu seda on ESTO-d, ükskõik millisel mandril, kuna meil on esinejaid, kunstnikke, noorust ja vilumust. Meil on olemas ühtekuuluvuse tunne ja usk EESTLUSELE JA VABALE EESTILE.

Evald Mõisa/Meie Kodu

★

Sellist väga huvitavat ESTO '88 eeltöödesse puutuvat informatsiooni Austraalia eestlaste ajalehest „Meie Kodu" lugedes peab küll imestama, miks niisugust üldsust huvitavat teavet Kanada eesti ajalehed ei saa otse siinselt ESTO '88 Kanada Komiteelt?

Ontario on mitmekultuuriline

Anglosakside osa Ontario rahvastikus vähenenud

Provintsivalitsuse uurimus näitab, et 52,6% Ontario elanikkonnast on briti päritoluga. Kõrgeima anglosakside kontsentratsiooniga keskused on London ja Oshawa — 64,6% ja kõige madalamaga Sudbury — 31,1% ja Thunder Bay — 39,6%.

Suur-Torontos on anglosaksi päritoluga elanikke 46,7%, seejuures on 10% Suur-Toronto 2,9-miljonilisest elanikkonnast itaallased.

Uurimus tugineb avaldatud ja mitteavaldatud 1981. aasta rahvaloenduse andmeile ja näitab selgelt, et Ontario on tõepoolest mitmekultuuriline provints.

Uurimus, mis viidi läbi Toronto ülikooli poolt toob välja veel järgmist:

— 1981. aastal oli 10-ne etnilise rahvusgrupi (kaasa arvatud anglosaksid) koosseis enam kui 100.000 — prantslased, itaallased, sakslased, hollandlased, ukrainlased, juudid, portugaallased, poolakad ja hiinlased.

— Nn. „nähtava vähemuse" suurust hinnatakse 490.000-le või 5,8%-le kogu Ontario rahvastikust.

— Kõige enam prantslasi on Sudbury's — 34,6% ja Ottawas — 22,2%.

— 290.000 itaallast Suur-Torontos moodustavad 61% kogu itaallaste arvust Ontarios ja Suur-Toronto juudi ühiskond esindab 83% juutide koguarvust Ontarios.

— Pensioniealisi elanikke (vanemad kui 65 aastat) on kõige vähem mustade hulgas.

Ontario kodakondsuse ja kultuuriminister tänas

Ontario kodakondsuse ja kultuuriminister Lily Munro saatis tänukirja Kanada Eestlaste Aajalookomisjonile uue raamatu „Eestlased Kanadas" II osa saamise puhul ja avaldas rõõmu, et ministeerium on võinud abiks olla sellise suurepärase töö ilmumisel.

Alustati eesti keele kursusega

Jaanuari teisel nädalal alustati eesti keele kursusega Tartu College'i korporatsioonide ruumis. Kursuse lektoriks on Vello Salo. Kursus on mõeldud edasijõudnuile oma keele värskendamiseks. Kogu kursuse ulatus on kümme õhtut, mis on igaüks omaette ühikud, nii võivad uued keelehuvilised veelgi juurde tulla. Esimesel õhtul oli 10 osavõtjat, üks hiljuti Austraaliast tulnud, üks Kanada idarannikult, üks läänerannikult, kes kõik nautisid esimeses tunnis A. H. Tammsaare „Tõde ja õiguse" katket, mis oli õhtul vaatluse all.

Rootsi Estivalile minek

Mõni nädal tagasi ilmus meie lehes sõnum võimalikust lennureisust Rootsi eestlaste suurüritusele, Estivalile, Lundis ja Malmös. Nüüd on asjad nii kaugele arenenud, et lennuks on reserveeritud 20 kohta. $122 dollarilised sissemaksud peavad olema tehtud P. Lawsoni reisibüroosse 130 Bloor St., Torontos 15. veebruariks ja ülejäänud lennuhind tasutud 31. märtsiks. Uusi kaasa tulla soovijaid palutakse Tartu College'isse pühapäeval, 9. veebruaril, et pärast kell 3 p.l. alanud kolme autori ettekannet minekuküsimusi arutada.

Kavatsetav lend toimub 1. mail, kuna tagasitulek on 14. või 21. mail nagu inimesed ise soovivad.

Estivali ametlik avamine toimub Lundis reedel, 2. mail kell 11.30 ülikooliväljakul. Külalistena oodatakse sinna ka läänivanemat, linna, ülikooli ja välispressi esindajaid. Avamine on üks kavandatud avalikest manifestatsioonidest väljaspool eestlaskonda. Sellepärast reklameeritakse Rootsi eestlaskonnas sellest suuremat osavõttu. Teise suurema üritusena samal päeval kell 20 on rahvapidu Grand hotellis. Rongkäik toimub Malmös Stortorgetil laupäeval, 3. mail kell 11 ja suurlavastus Estival Gala nime all muusika, rahvatantsu ja võimlemisega Leida Leesmenti juhatusel Malmö linnateatris kell 14.30. Kaastegevad on solistid, laulukoorid, „Kassari" ja „Malmötüdrukud". Ristlemine Öresundil — laevasõit õhtusöögi, tantsu ja lauluga peatusega Kopenhaagenis algab kell 18. Viimaseks ürituseks on pidulik kontsert Lundis pühap., 4. mail kell 14. Kaastegevad eesti ja rootsi solistid.

Eesti paar Iiri raadios

Eesti abielupaar Arthur ja Alma Kass, kes elavad Iirimaal (Eire) Portumna linnakeses, olid iiri raadioprogrammis „Looking West" ja sel puhul kirjutas raadioleht „RITE Guide" nende saatusest, millest juttu oli ka saates.

Jutustusest selgus, et Arthur Kass oli metsavennaks ja sõjaväes. Sakslased saatsid tema pruudi Alma sundkorras tööle Saksamaale. Sõja lõpul asus Arthur teda otsima põgenenult Rootsi, kuhu ta saabus kalapaadiga.

Soovides selgitada Alma saatust, asus ta teele paadiga Taani, et sealt edasi Saksamaale pääseda. Ta tabati aga ja toimetati tagasi Rootsi, kus ta aga lõpuks siiski sai võimaluse Saksamaale sõitmiseks, kus ta leidiski Alma.

Üheskoos kavatseti ümberasumist Lõuna-Ameerikasse, rea õparduste tõttu aga sattus paar Iirimaale, kuhu nad on elama jäänudki, pidades antiikesemete kauplust. EPL

LEND „ESTIVAL"

DC 8 lahkub Torontost 1. mail kell 3.30 p.l., Kopenhaagenis kell 5.55 järgmisel hommikul. Kopenhaagenist tagasi 14. või 21. mail kell 12 lõunal, Torontos kell 2.20 p.l. (uus aeg). Sissemaksud teha 15. veebruariks $122 isikult P. Lawson Travel (Mgr. Freda Pelz), 130 Bloor St. W. Toronto, Ont. M5S 1N5, tel (416) 920-6380. Märkida tagasituleku aeg.

Toronto Eesti Võitlejate Ühingu 33. aastapäeval kinnitati ÜEVK kõrgeim teenetemärk aktiivse võitlejate ühingute tegelasele ja uuele ajalehe „Võitleja" toimetajale Valdu Lillakale. Märki kinnitab rinnale Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo, keskel ÜEVK esimees August Jurs. Foto: Vaba Eestlane

SPORT

Sportlaager '86 on tulemas

Möödunud suvel osutus korraldatav Sportlaaget '85 erakordselt edukaks osavõtu rohkuselt ja noorte huvi suunamisest sportliku tegevuse vastu. Tänavu korraldatakse Sportlaager '86 kohe pärast Jõekääru Lastesuvekodu suvist tegevust. Laager algab laupäeval, 2. aug. ja lõpeb järgmisel laupäeval, 9. augustil.

Vanusegrupid oleksid 7—10, 11—12 ja 13—18-aastastele. Programm oleks erinev igale grupile. Õpetusalad on võrkpall, jalgpall, korvpall ja tennis, kergejõustik, võistlusujumine ja maadlemine. 7—10-aastased õpiksid kõiki alasid, 11—12-aastased viit ala, 13-aastased ja vanemad valiksid ühe peaala ja kaks lisaala.

Sellele lisanduvad terviserada, pesapall, vabaujumine, spordimängud, loengud ja filmid, mis täiendavad programmi. Sportlaagri tehniline nõuandev komitee ja asjatundlikud instruktorid garanteerivad, et instruktsiooni kvaliteet oleks kõrgetasemeline.

Kui noored avaldavad selleks küllaldaselt huvi, siis sportlaagri juhatus korraldab 13—18-aastastele väljasõidu Lakewoodi Eesti Spordipäevadele, mis toimuvad 1.—3. augustil ja mis pakuvad võimaluse teiste eesti noortega võistlemiseks.

Sportlaager '86 maks on CAN-$125. Osavõtjate arv on piiratud, mistõttu osavõtu soovist teatada hiljemalt 1. märtsiks. Informatsiooni saab Sportlaager '86 esimehelt: Jaan Schaer, 2932 Windjammer Road, Mississauga, Ont. L5L 1S7, tel. (416) 820-6592.

RISTSÕNA NR. 1272

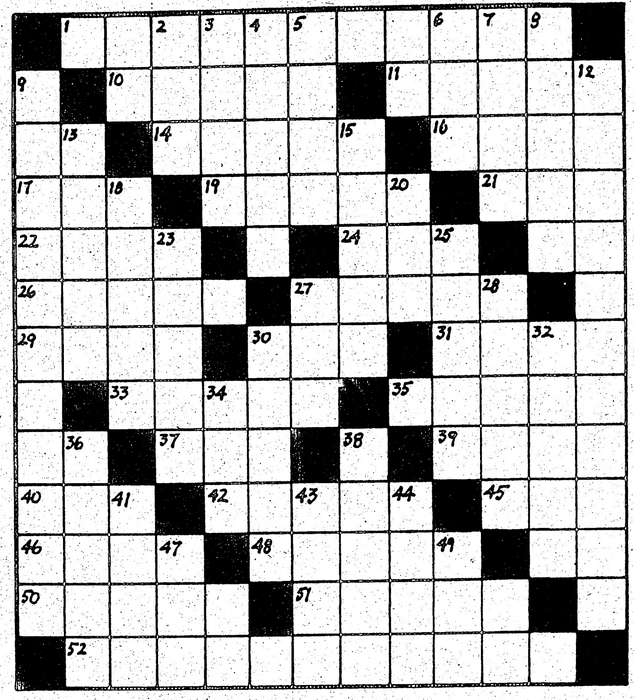

Põikread: 1. Meelitab lugemishuvilisi, 10. Ennäe, 11. USA 19. saj. presidente, 14. Ägedate lahingute paik Soome Talvesõjas, 16. Mehenimi, 17. Täht kreeka tähestikus, 19. Elavad vees, 21. Mehenime lühend, 22. Sugulane, 24. Artikkel saksa keeles, 26. Edasiminek, 27. Mehenimi Piiblis, 29. Tühi, paljas, 30. Küsimus, 31. Jäme vorst, 33. Ahnus, 35. Pealuu, 37. ...-kiu saared, 39. Vilets linnaserv, 42. Mäed Euroopas, 45. Naisenimi, 46. Näo osa, 48. Linn Prantsusmaal, 50. Kuulus laulja lähemas minevikus, 51. Usund, 52. 20. sajandi leiutis.

Püstread: 2. Haljasala, 3. Maapõuevara, 4. Geograafiline teos, 5. Koduloomade elamu, 6. Terava otsaga ese, 7. Nähtamatu aine, 8. Suur nimi eesti kirjanduses, 9. Toimus Eestis 1700. aastal, 12. Haigus, 13. ...nael — ebameeldivus nahal, 15. Kõrgem seisus minevikus, 18. Järv Venemaal, 20. Sama mis 24 põiki, 23. Jõgi Venemaal, 25. Saared Vaikses ookeanis, 27. Koha määrsõna, 28. Mitte pime, 30. Soome helilooja, 32. Koht veespordi harrastamiseks, 34. Naisenimi, 36. Toidu valmistamise koht, 38. Puuvili, 41. Rootsis mehe-, Saksamaal naisenimi, 43. Vaba, 44. Sürrealistlik kunstnik, 47. Koha määrsõna, 49. ... Paolo — linn Brasiilias.

RISTSÕNA NR. 1271 LAHENDUS

Põikread: 1. Gluck, 5. Haarlem, 10. Luud, 11. Külm, 12. Ala, 13. Üks, 14. Vive, 15. Mali, 16. Oise, 17. Tase, 18. Elna, 19. Vänt, 21. Ellen, 23. Mõra, 24. Sa, 25. Rakk, 26. Main, 27. Ain, 28. Ine, 29. Läte, 30. Ella, 31. Kont, 32. Kramp, 33. Lang, 34. Kaas, 35. Vaat, 36. Vask, 38. Roim, 39. Võlu, 40. Maa, 41. Rodeesia, 42. Kann.

Püstread: 1. Glütseriin, 2. Lukk, 3. Uus, 4. Cd, 5. Hüve, 6. Ale, 7. Laast, 8. Eile, 9. Mai, 11. Kisa, 14. Vinn, 15. Mana, 16. Olek, 17. Tärn, 18. Elke, 19. Võie, 20. Vanapagan, 22. Lank, 23. Matt, 24. Silm, 26. Mäng, 27. Alas, 29. Lont, 30. Erak, 31. Kaame, 32. Kasu, 33. Laid, 34. Kala, 35. Voo, 36. Või, 37. Man, 38. Rr, 40. Ma.

Spordimärkmeid

Monakos peetud tõstmise maailmakarikavõistlustel püstitasid Bulgaaria tõstjad neli maailmarekordit. Sulgkaalus (60 kg) sai maailmameister, 17-aastane Naum Salamanov rebimises 145, tõukamises 186 ning kahevõistluses 330 (145—185) kilogrammi. Ka endised tippmargid 143, 185,5 ja 327,5 kg kuulusid temale.

Kergekeskkaalu (75 kg) tõukamises saavutas kahekordne maailmameister 21-aastane Aleksandar Varbanov maailmarekordiks 212 kg.

☆

Briti spordiajakirjanike ühing nimetas juba 1985. aasta parima sportlase, kelleks osutus tänavu 3 maailmarekordit püstitanud jooksja Steve Cram.

☆

Rahvusvahelise Olümpiakomitee täitevkomitee istungil Lissabonis kinnitati, et 1988. a. mängudel võivad võistelda vaid kuni 23-aastased tennisistid. Kas ka jalgpallureile ja jäähokimängijaile vanusepiirang kinnitatakse, otsustab komitee detsembris Lausanne'is. Olümpiakomitee esitas omalt poolt ettepaneku võtta 1992. a. mängude kavva meeste pesapall ja naiste softpall.

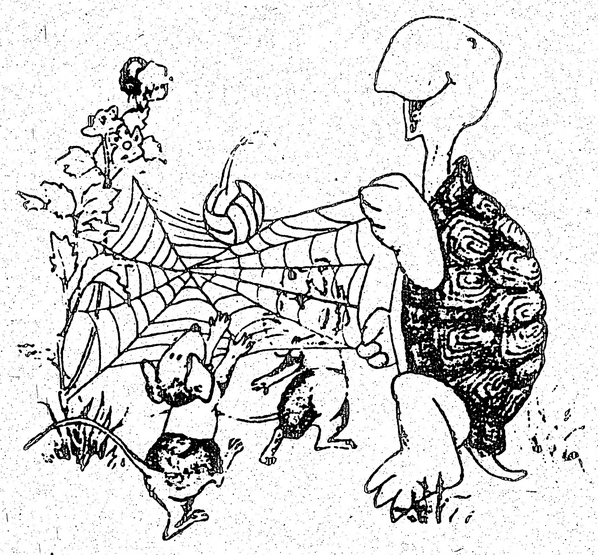

Leeni

Marta Sillaots

Elulookirjelduslike katsete raamatust „ALGAJAD"

Tallinnas 1912

3.

„See on nii raske ..."

„Ja ise tahad pilte teha! ... Sa oled aga veel rumal!"

„Need õpetused on hirmus rasked ... Tead, Anna, ema lubas midagi ilusat jutustada, kui ma täna kahte ei saa. Ja ma ei saanud kahte! ... Nüüd räägib ema kuningapojast ja hallist hundist, ja Kalevipojast ja hõbe-laevast, ja valgejuusstelistest metsapiigadest ... Anna, kas sinu ema ka jutte räägib? ..."

„Mul ei ole ema."

„Ei ole ema ..."

Linda jääb mõttesse. Ta ei mõista enesele ette kujutada, kuidas see on kui kellelgi ema ei ole. Kes siis Annale jutte räägib, kellega ta õhtul laulab, kes tema pead silitab ... Linda ema laulab õhtuti väiksest Joosepist, kes Seekemi väljadel karja hoidnud ja õnnetust tütarlapsest, keda kurjad vanemad kloostrisse panid ...

„Kellele sa siis õpid, kui sul ema ei ole?"

„Ma ütlesin ju, et sa rumal oled! Ma käin ju koolis, sellepärast ma õpin. Ja sellepärast, et siis kergem on pärast kohta saada."

Jumalaga jättes pöörab Anna põiktänavasse. Linda mõtleb emata Anna peale kes sellepärast õpib, et kergem oleks kohta saada, kuni talle ema lubatud jutt meelde tuleb. Siis hakkab ta kodupoole jooksma.

Leeni võib täna julgesti päevaraamatu isa kätte anda: seal seisab punane, piibliloo eest saadud viis. Isa silitab virga tütre palgeid, ema lubab nukule pühapäevaks uue kleidi teha kui Leeni koolis laupäevani karistamata jääb. Leeni on õnnelik; aga siis tuleb tal meelde, et laupäevani on veel nii palju aega ... Homseks on saksa keele tükk pähe õppida, — „jutustada", ütleb preln, aga kuidas seda jutustada, kui pooled sõnad arusaamatud ... Leeni usub kindlasti, et tükk talle meelde ei jää. Teine õpetus on pähe õppida, venekeelne tükk peast kirjutada. Ja geograafia tund on ka homme! Geograafia all mõistab Leeni hirmsat venekeelsete sõnade räga, millel mingit arusaadavat mõtet ei ole. See tund on kõige hirmsam terves nädalas: keegi ei ole veel geograafia eest viit saanud, isegi Anna Vaher mitte. Leeni arvab, et nukk jälle ilma kleidita jääb, nagu mitu korda enne.

„Leenike, kas sa veel õppima ei hakka?" hüüab ema teisest toast. Ema ei laiskle ise ega salli, et laps „muidu tühja" kallist aega raiskab.

Ohates asub Leeni raamatu kallale: pikk rida arusaamata sõnu vahib sealt vastu. Lootusetult hakkab ta neid veerima.

V

„Seitse korda üheksa! ... Kaheksa korda kuus! ... Üheksa korda kaheksa! ..."

Venekeelsed numbrite nimed lähevad väsinud peas segi. „Vene prelna" hele hääl näib kusagilt kaugelt kostvat, pikad arvude-read klassitahvlil muutuvad uduseks koguks, peas nagu oleks keegi õige peenikese oraga puurinud, ikka sügavamale, ikka valusamini.

„Leeni Einmann: seitse korda kuus! ... Ei tea? ... Linda Jürgenson? ... Muidugi ka ei tea! ... Anna Vaher? ... Õige! ... Jürgenson ja Einmann ei oska ikka veel ükskordühte! Jäävad kinni ja õpival selgeks! ..."

Jäävad kinni ja õpivad selgeks! Leeni pea vajub madalamale, Linda põsed muutuvad veel kahvatumaks. See on alles esimene tund. Veel neli tundi, ja siis pool tundi kinni istuda .... Kunas see päev ometi lõpeb. —

Saksa keele tükk oli jälle kord täis imelikke, keerulisi sõnu. Hirmuga ootab Leeni, kunas järg tema kätte tuleb. Aralt hakkab ta peale, aga vaevalt saab ta väriseva häälega esimese lause öeldud, kui hele naer läbi klassi kõlab: preln naeratas pilkavalt Leeni väljarääkimise üle, — see on lastele märguandmine. Kahjurõõmus roomav kaastundeta naer ei taha vaikida. See naer on hirmsam kui kõik karistused; õhtuni kõlab see kõrvus, isegi unes näeb Leeni vahel pilkavaid nägusid ja kuuleb valju halastamatut naeru ...

Leeni peatab keset sõna, pisarad tulevad silma.

„So, Einmann ei ole jälle õppinud! ... Muidugi, Jürgensoni kombel aknast välja vahtida, seda sa mõistad, aga õppida ... Istu! Jääd kinni!"

Läbi pisarate näeb Leeni prelna vihast nägu, tal tuleb ema vits meelde ning isa tõrelemine.

„Köögitüdrukuks võiksid sa hakata kui sa õppida ei viitsi! ..." pahandab preln. Väsinult vajub Leeni pingile.

Linda ja Leeni istuvad üksipäini tühjas klassitoas. Suur tühi tuba on õudne ja külm. Prelna söögitoast tungib magus praelõhn ninna. Nagu külmetavad varblasepojad suruvad lapsed ennast teineteise vastu.

„Täna ei jutusta ema midagi ..." sosistab Linda.

„Minu ema ei jutusta kunagi ... Kas su ema palju jutte teab? ..."

„Ema teab kõik jutud! ... Aga täna ei kõnele ta midagi: Linda jäi kinni."

Leeni katsub õppida. Linda vahib aknast välja lumiseid põõsaid.

„Valgepealised piigad on nüüd kaugel näkineitsi juures. Põhjavana kattis taeva halli vaibaga kinni, et sinine taevas poriseks ei saaks ... Leenike, kas tahad ma jutustan sulle näkineitsist? Kas jah ..."

Leeni vaatab raamatusse: tükk on pikk, pähe ta ometi ei jää ...

„Räägi peale ..."

Ja Linda jutustab. Ta unustab külma klassitoa ja igavad raamatud. Ta räägib rohelisest aasast, kus on palju lilli ja Murueide tütred tantsivad. Ta räägib äraeksinud kuningapojast, keda metsapiigad koju juhatanud, valgetest pilvedest, mis merepõhja näkineitsi lossi vajuvad ..."

Leeni kuulab ja unustab mõneks silmapilguks prelna, kodus ootava vitsa ja pahase isa.

Laste silmad hiilgavad, palgeid katab kerge ärevuspuna, kõvasti teineteise ümbert kinni hoides tungivad nad ikka sügavamale säravasse luuleilma ...

— — —

(Järgneb)

Kirj

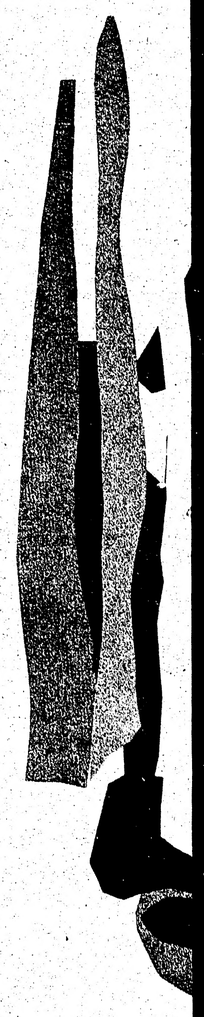

Ivar I

Ivar Ivask kujuta

Oklahoma ülikooli moodsa keele ja kirjanduse professor, eesti luuletaja, kriitik ja kunstnik, kes on toimetanud aastast 1967 internatsionaalset kirjandusajakirja WLT on end mitmel korral tutvustanud kujutav- ja fotokunstnikuna. Tänavu on ette nähtud kaks näitust, üks 15. jaanuaril Oklahoma kunstikeskuses, teine toimub 9. okt. —23. novembrini Galleria Rotundas, Helsingi ülikooli raamatukogus. Sellele järgneb kuuajaline näitus Stokholmi Eesti Majas, mis on juba järgmise aastanumbri all.

„Ivar Ivask's Artwork Beautifully Rare" (I. Ivaski kunstitööd haruldased ilult) pealkirjastas oma arvustuse Oklahoma ajalehe kunstikriitik John Brandeburgs: „Neis Ivar Ivaski fotodes, kollaazhides ja joonistustes on peen ilu, mis teeb need haruldasiks tänapäevases shoki-impulssidega orienteeritud maailmas. Need tööd esitavad väljakutse visuaalsele kogemusele."

Ivar Ivaski pliiatsijoonist

dimärkmeid

akos peetud tõstmise maail-
kavõistlustel püstitasid Bul-
tõstjad neli maailmarekordit.
alus (60 kg) sai maailma-
. 17-aastane Naum Salama-
imises 145, tõukamises 186
hevõistluses 330 (145—185)
mmi. Ka endised tippmar-
3, 185,5 ja 327,5 kg kuulu-
ale.
ekeskkaalu (75 kg) tõuka-
saavutas kahekordne maail-
ter 21-aastane Aleksandar
ov maailmarekordiks 212

★

spordiajakirjanike ühing ni-
juba 1985. aasta parima
e, kelleks osutus tänavu 3
arekordit püstitanud jooks-
Cram.

★

usvahelise Olümpiakomitee
mitee istungil Lissabonis
, et 1988. a. mängudel
võistelda vaid kuni 23-aas-
nnisistid. Kas ka jalgpallu-
jäähokimängijaile vanuse-
kinnitatakse, otsustab ko-
detsembris Lausanne'is.
akomitee esitas omalt poolt
ku võtta 1992. a. mängude
meeste pesapall ja naiste

---

e, 18. Elna, 19. Vänt, 21.
23. Mõra, 24. Sa, 25. Rakk,
ain, 27. Ain, 28. Ine, 29.
0. Ella, 31. Kont, 32.
33. Lang, 34. Kaas, 35.
6. Vask, 38. Roim, 39. Võ-
Maa, 41. Rodeesia, 42.

ead: 1. Glütseriin, 2. Lukk,
4. Cd, 5. Hüve, 6. Ale, 7.
8. Eile, 9. Mai, 11. Kisa,
nn, 15. Mana, 16. Olek, 17.
8. Elke, 19. Võie, 20. Va-
n, 22. Lank, 23. Matt, 24.
26. Mäng, 27. Alas, 29.
0. Erak, 31. Kaame, 32.
3. Laid, 34. Kala, 35. Voo,
37. Man, 38. Rr, 40. Ma.

---

ab preln. Väsinult vajub
pingile.
a ja Leeni istuvad üksipäini
klassitoas. Suur tühi tuba on
ja külm. Prelna söögitoast
magus praelõhn ninna. Nagu
avad varblasepojad suruvad
ennast teineteise vastu.
a ei jutusta ema midagi . . ."
Linda.
u ema ei jutusta kunagi . . .
ema palju jutte teab? . . ."
a teab kõik jutud! . . . Aga
kõnele ta midagi: Linda jäi

i katsub õppida. Linda va-
ast välja lumiseid põõsaid.
gepealised piigad on nüüd
näkineitsi juures. Põhjavana
aeva halli vaibaga kinni, et
taevas poriseks ei saaks . . .
, kas tahad ma jutustan sul-
neitsist? Kas jah . . ."
i vaatab raamatusse: tükk
, pähe ta oneti ei jää . . .
ägi peale . . ."
Linda jutustab. Ta unustab
klassitoa ja igavad raama-
a räägib rohelisest aasast,
palju lilli ja Murueide tüt-
tsivad. Ta räägib äraeksinud
apojast, keda metsapiigad
hatanud, valgetest pilvedest,
erepõhja näkineitsi lossi va-
. "
ni kuulab ja unustab mõneks
lguks prelna, kodus ootava
pahase isa.
e silmad hiilgavad, palgeid
kerge ärevuspuna, kõvasti
ise ümbert kinni hoides tun-
ad ikka sügavamale sära-
uuleilma . . .

(Järgneb)

kirjandus · kunst · muusika

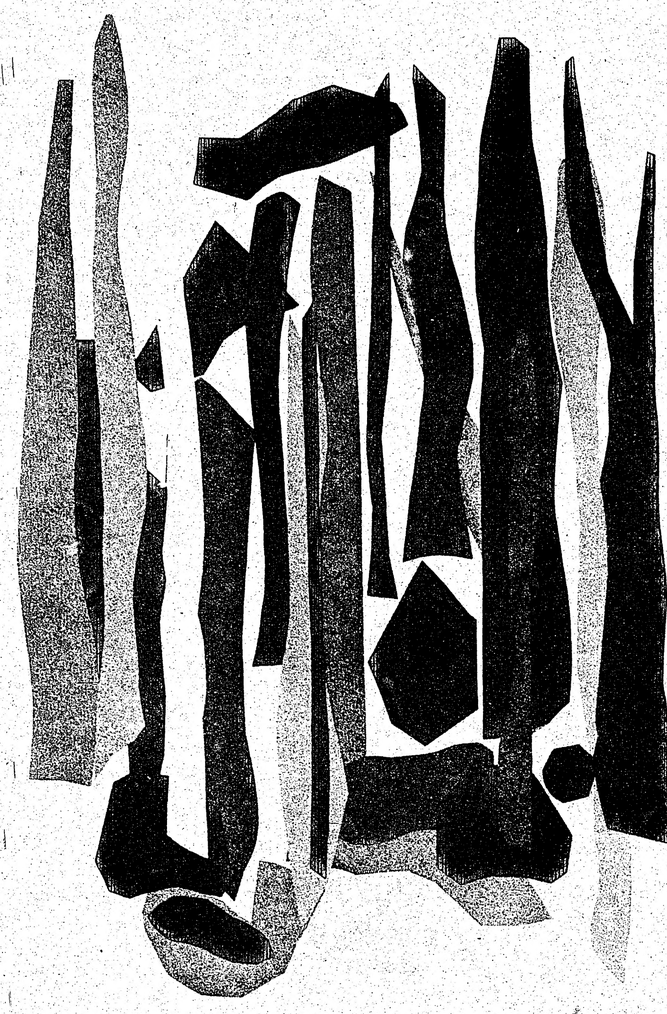

Ivar Ivaski kollaazh „Sügissambad" 1982.

Ivar Ivask kujutavkunstnikuna

Oklahoma ülikooli moodsa keele ja kirjanduse professor, eesti luuletaja, kriitik ja kunstnik, kes on toimetanud aastast 1967 internatsionaalset kirjandusajakirja WLT on end mitmel korral tutvustanud kujutav- ja fotokunstnikuna. Tänavu on ette nähtud kaks näitust, üks 15. jaanuaril Oklahoma kunstikeskuses, teine toimub 9. okt. —23. novembrini Galleria Rotundas, Helsingi ülikooli raamatukogus. Sellele järgneb kuuajaline näitus Stokholmi Eesti Majas, mis on juba järgmise aastanumbri all.

„Ivar Ivask's Artwork Beautifully Rare" (I. Ivaski kunstitööd haruldased ilult) pealkirjastas oma arvustuse Oklahoma ajalehe kunstikriitik John Brandeburgs: „Neis Ivar Ivaski fotodes, kollaazhides ja joonistustes on peen ilu, mis teeb need haruldasiks tänapäevases shoki-impulssidega orienteeritud maailmas. Need tööd esitavad väljakutse visuaalsele kogemusele."

Oskuslikult töödeldud koloreeritud ja monokroomsed pliiatsijoonistused on impressiivsemad näituse väljapanekud Ivaskilt, kes on sündinud Eestis ja keda enam tuntakse Oklahoma ülikooli ajakirja toimetajana.

Kriitik vaatleb üksikult esitatud töid, peatudes pikemalt joonistuste juures, leides üksteise järel avastamise üllatusi. Võrreldes joonistustega on Ivaski värvilisest paberist kollaazhidel tahumatum välisilme, mis kombineeritud rikka lüürilise vitaalsusega, mis teeb nad nauditavaks ja visuaalselt stimuleerivaiks.

Must-valged fotod on toonilt dokumentaalsed, aga pakuvad vaatajale tasu, olles reisimotiivid Iirimaalt, Soomest, Kreekast.

Ivask on öelnud oma kujutavkunsti juurde: „Ma joonistan, kuna vahetevahel ma ei suuda enam taluda sõnade müra."

Näitusel on välja pandud 22 joonistust, mitmed kollaazhid ja kaheksa fotot. Näitus kestab 28. veebruarini, kusjuures 31. jaan. on vastuvõtt kunstnikule.

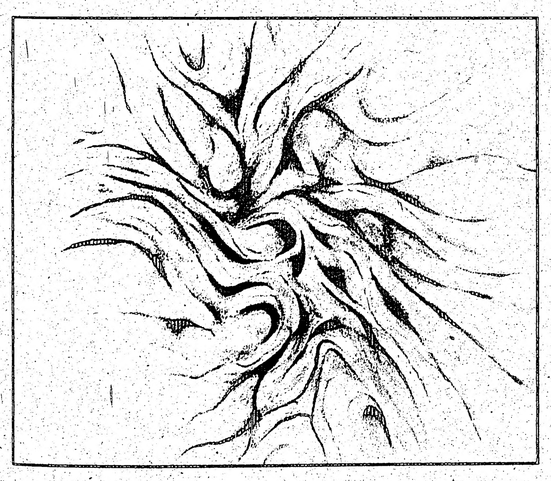

Ivar Ivaski pliiatsijoonistus „Keerlev hoovus" 1981

Ivaski „Oklahoma eleegia" Oklahoma ajakirjas

Oklahomas ilmuv ajakiri „The Oklahoma Observer" avaldas oma 10. oktoobri numbris Oklahomas asuva eesti luuletaja, õppejõu ja internatsionaalse kirjandusajakirja „World Literature Today" (WLT) toimetaja Ivar Ivaski luuletuse „Oklahoma Elegy" (Oklahoma eleegia).

Toimetusele saadetud kirjandus

EELK Peetri koguduse ELU nr. 60, detsember 1985, Toronto. E.E. Luteri Usu Peetri Koguduse ajakirjas, Eneri Tauli kaane illustratsiooniga, on leida järgmist; E. Heinsoo „Saateks", K. Raudsepp „Kolm oksa kuuse küljest", koguduse õpetajate jõululäkitus koguduse liikmetele, A. Taul „Jõulujutlus", dr. Jaak Tauli jutlus „Algus ja ots", E. Heinsoo „Kas lasta elu kunstlikult pikendada haigevoodil? Kas katkestamine on vastuolus kristlike põhimõtetega?", E. Heinsoo „Kuidas käituda ja kohelda lootusetut haiget, kes veel mõistuse juures", A. Tork „Ühendusepidamisest", koguduse nõukogu teateid, perekondlikud sündmused Peetri koguduses, E.E.L.K. Peetri koguduse liikmeskond, V. Lillakas „Toronto Peetri kogudus 37-aastane", uued üritused, L. Valter „Sõna on laekuril", E. Kalvik „Koguduse naisringil on sõna", E. Kaasik „Mõtteid kristlikust kasvamisest", O.K. „Muusikaline sündmus Peetri kirikus", O.K. „Kontsertjumalateenistus Peetri kirikus", O.K. „Musica Divina Peetri kirikus", „Lühikontsert Peetri kirikus", „Südamlikku muusikat Peetri kirikus", E. L. „Kahe koguduse ühine vabaõhujumalateenistus", V. Lillakas „Toronto Peetri kirikus tähistati kodumaalt lahkumise aastapäeva", V. Lillakas „Osavõturohked jumalateenistused Toronto Peetri kirikus", arvukalt fotosid ja koguduse teateid; A. Tauli jõululäkitus ingliskeelsele kogudusele ja artikkel „The Coming".

★

USURÄNDUR nr. 8 — 1985. Eesti Baptistide Maailmaliidu ajakirjas kirjutavad: K. Vaikla „Isa armastus", E. Mänd „Vahimees, ons palju veel ööd?", A. Roos „Kuulutame head", Võõrsilasuvate Eesti Baptistide Keskkoondise vaatlusi ja võimalusi, H. Eller „Jeruusalemm", „Juutide Jeruusalemm sajandite vältel I", teateid usuelust mitmel maal, T. Kirves „Jutlustaja Evald Leps 70-aastane", H.K. „Jutlustaja E. Toompuu Vancouveris", A. K. „15-nes baptisti maailmaliidu kongress", „Kohila kogudusest", „Shikhid Indias", vaimulikke luuletusi on avaldanud P. Auväärt, I. L., Varje Raid, Taimi Proos, Asta Aleender, Anne Eller, R. Vilbaste. Lõpuks koguduse teateid ja jõulutervitusi.

Eri Klas saab rohkesti kiita

Stokholmis, 16. detsembril televisiooni otseülekandes edastatud Verdi „Maskiballi" esietenduse vaheajal võttis Rootsi kuningapaar ainsa Kuningliku Ooperi koosseisu liikmena vastu uue hoovikapelli peadirigendi Eri Klasi.

Kuningas ja kuninganna olid tulnud vaatama televisioonisaateks kohandatud etendust hoovilaulja Nicolai Gedda'ga peaosas. Nad vestlesid eraviisiliselt eesti dirigendiga ja lasksid end koos temaga pildistada.

Ooperi lavastas noor rahvusvahelise mainega Göran Järvefelt, kes kolm aastat tagasi ülepakkuvalt lavastas Richard Straussi piibliainelise „Salone", seekord oli orkestri dirigendiks Neeme Järvi. Ooperi kohta leidsid kriitikud üht-teist nurisemisväärset, **aga Eestist tulnud peadirigent Eri Klasi peetakse kogu õhtu võitjaks.**

„Ooperi orkester oli näidanud veelkord kui ülimalt kõrgeklassiline ta üldse on, kui saab vaid hea dirigendi. Eri Klas tõi esile niihästi Verdi muusika karmuse, jõulisuse kui ka selle meloodilise ilu".

Teisel õhtul oli etendus veelgi enam õnnestunud, aplaus, trampimine, „braavo" hüüded olid etenduse lõppedes kõrvalukustavad. Kiiduavaldusi sai ka lavale tulnud Eri Klas.

EPL

ESTO-84 Toronto dokumentaalteos rännakul üle maailma

„Pärast Ülemaailmseid Eesti Päevi Torontos 1972, Baltimores 1976 ja Stokholmis 1980 viisid vabade eestlaste teed 1984 jälle Torontosse. Seega oli alnud uus ring ülemaailmseid eestlaste suurkokkutulekuid samas järjekorras, nagu need algasid kaksteist aastat tagasi. Selline Ülemaailmsete Eesti Päevade rotatsioon on aidanud mobiliseerida meie rahvajõude globaalselt, mõista üksteist inimestena ja eestlastena ning eri maades elunevate eesti ühiskondadena. Ülemaailmsed Eesti Päevad või ESTO-d on meist moodustanud tõelise Vaba Eesti ühiskonna loendamatute kommunikatsiooni kanalitega meie vahel, üle ruumiliste kauguste ja erinevate elutingimuste."

Nõnda kirjutab ESTO-72 Torontos organisatoorne juht Robert Kreem sissejuhatavas artiklis dokumentaalteosele ESTO-84 Torontos pildis ja sõnas, mis novembrikuus ilmus Stokholmis Välis-Eesti ja EMP kirjastusel. Teise sissejuhatava artikli autor on prof. dr. Karl Aun. Edasi sisaldab suures formaadis värvitrükis koguteos ülevaate ESTO-84 organisatsioonist koos isikunimede ja piltidega. Raamatule on teinud kaastööd veerandsada kaamerakunstnikku neljalt kontinendilt ning ESTO-84 sündmusi kirjeldavad 110 värvifotot ja poolteistsada mustvalges tehnikas pilti esinejate ja osavõtjatega.

Raamatu on toimetanud luuletaja Elmar Pettai ja ajakirjanik Vello Pekomäe, tüpograafiliselt kujundanud Toivo Kurmet, ingliskeelsed tekstid tõlkinud Rita Ilisson. (Raamatut on võimalik veel tellida otse kirjastusest Välis-Eesti ja EMP Box 2171, S-103 14 Stockholm, ettetellimise hinnaga vastavalt Can. $30.—, US $25.—, või vastavalt muus valuutas).

See nägusas köites, suures formaadis, saja-leheküljeline värvitrükis pilditeos on saanud lühikese ajaga mitmel kontinendil tunnustava tähelepanu osaliseks. Väljaandjaile saabunud esimestest globaalsetest vastukajadest selgub, et teos stimuleerib eriti noorte hulgas huvi osavõtuks järgmisest ESTO-pidustusest Austraalias ning on osavõtjaile Torontos kujunenud pidulikuks isiklikuks mälestuseks, isegi siis kui asjaosaline pole piltidel nähtav. Üks tuntud eestlaste sõber Soomes ütleb, et pilditeos on järjekordne aukiri vabadele eestlastele, kes juba kolmandat põlvkonda kujundavad rahvuskultuurilisi monumente.

Lembit Kriisa

Ühissõit Heidelbergi laulupäevale

„Marlin Travel" nimeline reisibüroo on tulnud vastu eestlaste soovile koraldamaks ühissõitu Heidelbergis toimuvale Euroopa Eestlaste IV laulupeole. Praeguse kava kohaselt algaks ühisreis Torontost 24. juulil ja tagasisõit võiks toimuda soovikohaselt kas 1. aug., 8. aug. või 22. augustil. Sõiduhind on $789.00, pensionäridele $764.00, lastele $559.00.

Kuna ühissõidu organiseerijaks on reisibüroo ja keegi teine ei saa selle arvel hüvitusi, siis antakse selle arvel tasuta bussireis Frankfurdi lennuväljalt Heidelbergi. Samuti on võimaldatud tasuta autode parkimine Toronto lennuväljal. Lähemat informatsiooni annab „Marlin Travel" reisibüroo. Aadressid avaldatud Vaba Eestlane nr. 6 ilmunud kuulutuses.

Konstantin Jaik

IN MEMORIAM

Armas vend, täna on Sinu leinateenistus — viimsed sõnad Sulle jumalagajätuks ja mina olen nii kaugel! Mõttes mõlguvad Sinu noorusaastad: näen Sind Trefneri Gümnaasiumi teklit kandmas, olid suur spordihuviline, näen Sind jäises Emajões ujumas, näen Sind kolmandast gümnaasiumi klassist üleminevat Tartu Tehnikagümnaasiumi oma tehniliste huvide pärast, olid seal õpilaspere vanemaks. Peale Tehnikagümnaasiumi lõpetamist astusid Tondi Sõjakooli, mille lõpetasid ohvitserina. Siis tulid tagasi Tartu ja astusid Tartu Ülikooli Majandusteaduse Osakonda, lõpetades selle doktorikraadiga. Akadeemiliselt kuulusid korporatsioon „Harjolasse".

Isa jälgedel käies avasid kirjutusmaterjali äri Aleksandri tänavas. Kui Eesti okupeeriti ja meie perekonnast nõuti mitu ohvrit, jäi varandus uuele riigile ja Sina lahkusid Tartust.

Kui sõja ajal hakati moodustama eesti vabatahtlike truppe vaenlase vastu võitlemiseks, olid Sina esimeste hulgas. Siis Sa kadusid, aga saatus viis meid jälle kokku. Peale minu abiellumist Saksamaal Mittenwaldis abiellusid Sina samas kohas Hilda Orustega. Teie emigreerusite USA-sse New York'i 1949. aastal. Asutasite kodu Whitestones, N.Y., kus väsimatult töötasid oma maja ilu ja mugavust täiendades. Töötasid pangas kuni pensionile minemiseni. Võtsid osa „Esto 80" Rootsis ja kavatsesid osa võtta „Esto 84" Toronto, kuid Su tervis hakkas halvenema, käed ei liikunud enam ja nõrkus võttis ikka rohkem ja rohkem võimust. Nii Sa lahkusid elust, just nagu aeglaselt kadudes ja kustudes . . .

Öeldakse, et lein on kergem kanda nendel, kes kaugel. Ma ei tea, kas see on õigus. Võibolla selle vahega, et kohal olles käivad leinaga koos veel kohustused, mis on väga rasked. Aga lein kauguses on väga valus, igal minutil mõeldes: nüüd Sa lamad seal — ja mina Sind ei näe, nüüd peetakse Su leinatalitus — ja mind ei ole seal Sind viimast korda jumalagajätmas. Valusad pisarad veerevad — ja siis küsin endalt, kas ma oleksin saanud tugev olla, kui oleksin Sinu kõrval? Sinu abikaasa oli Sinu kõrval Sinu elu lõpuni, temale soovin tugevust! Mu mees ja mu tütar jagavad mu kurbust ja leina — ja nii jõuan ka mina jagada seda nendega, kes Sulle ligidal.

Igavene Rahu Saatku Sind!

Sinu õde

Heljo-Jaik-Corradi
Basel, Shveits
9. jaanuar 1986

Välja lõigata — kuulutus ei kordu

RAAMATUTE VÄLJAMÜÜK

Tellimised koos rahaga saata VABA EESTLASE talitusse.

Raamatud ja plaadid saadetakse välja Rootsist.

ESTO 84- Toronto, 110 värvis ja 130 must-valget fotot, tekst eesti- ja inglisekeeles ..... $30.—
ESTO 84- Toronto, album koos 90 min. kassettiga ..... $40.—
ESTO -84 ..... $10.—
ESTO-80 Stockholm ..... $15.—
ESTO-80 Stockholm koos 90. min kassettiga ..... $45.—
EESTI VABADUSRISTI KAVALERID, kordustrükk ..... $15.—
Peeter Gustavsson, Tänapäeva mured Eestis ..... $20.—
Felix Oinas, Vargamäe tõde ja õigus ..... $30.—
Johannes Mihkelson, Vastu tuult ..... $15.—
Enn Nõu, Nelikümmendviis ..... $20.—
Leonora Peet, Maroko taeva 11 ..... $25.—
Alma Teder, Külaline kodumaalt ..... $15.—
Helga Nõu, Pea suu! ..... $50.—
Eesti riik ja rahvas II Maailmasõjas 10 osa ..... $35.—
Eesti Saatusaastad 1945-1960, 6 osa ..... $10.—
A. Traksmaa, Eesti Vabadussõda ..... $15.—
Jaan Kuusk, Minu lauluvara I, laulik nootidega ..... $15.—

XXXXX

Gustav German, "EESTIMAA" VÄRVIS ..... $30.—
NÕUKOGUDE EESTI, 230 lhk, värvis ..... $45.—
LAULUMAA, värvis, pühendatud laulupidudele ..... $35.—
EESTI MAASTIKUD ..... $40.—
Edgar Kask, Pilte looduskaitse aladelt ..... $15.—
Hanno Kompus, Picturesque Estonia, tekst eesti- ja ingliskeeles ..... $10.—
Evi Tuulik jt. Tallinn, värvis ..... $30.—
Taistuules ..... $40.—
Tallinna rõgatid, värvis ..... $40.—
Erik Raiküla, Vana Tallinn ..... $20.—
Rein Zobel, Tallinna keskaegsed kindlustused ..... $30.—
Tallinna Riiklik Keskarhiiv ..... $10.—
R. Pangsepp. Tallinn, värvis ..... $30.—
R. Pangsepp, Nõukogude Eesti värvis ..... $45.—
K. Itra, Eestimaa ..... $15.—
Nõukogude Eesti, entsüklopeediline teatmetos, teine trükk ..... $35.—
L. Volkov, Eestimaa asustus ..... $10.—
TALLINN, lühientsüklopeedia ..... $15.—
H. Palamets, TARTU ..... $15.—
TARTU 950 ..... $15.—
A. Korp, Rahvalik kultuur, rikkalikult ill. ..... $10.—
P. Tooming, Saaemaa ..... $10.—
Raimo Pullat, Võru linna ajalugu ..... $10.—
E. Ploom, Võru ..... $10.—
Aarne Mesikäpp, Linn, aastad, inimesed ..... $15.—
Evi Pihlak, EESTI MAAL, eestimaal likunst läbi aegade värvis ..... $70.—
Eduard Viiralt, 20 reproduktsiooni, kirjastus EMP ..... $15.—
Valimik Axel Roosmani graafikat ..... $15.—
Eduard Viiralt, Inimene ja nägemus-Loodus ja fantaasiad ..... $10.—
Boris Bernstein, Ringi sees-Ringist väljas ..... $10.—
Evi Pihlak: Konrad Mägi, XX saj. eesti kunstiilmet kujundav kunstnik ..... $20.—
Tiiu Viirand, Kunstiraamat noortele, läbilõige erinevatest kunstiliikidest ..... $25.—
EESTI GRAAFIKA 1976, 77, 78 ..... $10.—
EESTI GRAAFIKA 1979, 80, 81 ..... $10.—
Helmi Üprus, Päikese mängud ..... $10.—
Villem Raam, Gooti puuskultuur Eestis ..... $20.—
Jüri Hain: Tallinna eksliibrised ..... $25.—
Jüri Hain: Harald Eelma ..... $5.—
Helene Kuma: Elgi Reemets ..... $10.—
Renate Krüger, Tornid silmapiiril, romaan kunstnik Berndt Notkest ..... $10.—
EESTI RAHVAKUNST IV, Tiina Võti, Talutoa sisustus ..... $20.—
Mart Port: N. Eesti arhitektuur ..... $15.—
Paul Luhthein; Laisulega kirjutatud alfabeet ..... $15.—
Erns Jõesaar, skulptuur, maal, joonistus, tekst E. End, prof. S. Karling ..... $10.—
Välis-Eesti kunstielu bibliograafia, koost. E. Kõks ..... $10.—
Endel Kõiks, Eesti graafikuid ..... $10.—
Evi End, Juhan Nõmmik, monograafia ..... $25.—

XXXXX

HISTORY OF TARTU UNIVERSITY 1632-1982 ..... $15.—
Alma Mater Tartuensis, Tartu riiklik Ülikool 350, 1632-1982, värvis ..... $40.—
Arthur Mägi, Das Staatslebern Estlands während seiner Selbständighet ..... $15.—
W. Saarsen See mis ma nägin ..... $15.—
MANNERHEIM, mälestused ..... $10.—
V. Saarsen, Johan Laidoner ..... $10.—

Henriku Liivimaa kroonika, eesti- ja ladinakeelne tekst ..... $20.—
Fred Limberg, Isamaa eest ..... $20.—
Einar Sanden, Loojangul lahkume Tallinnast ..... $20.—
Einar Sanden, Süda ja kivid ..... $20.—
Gustav Ernesaks, Nii ajaratas ringi käib ..... $15.—
Gustav Ernesaks, Kutse ..... $10.—
Rudolf Põldmäe, Kultuuriloolisi vahelugemisi ..... $5.—
K. Kääri, Kirjandus kriitiku pilguga 1977-1978 ..... $5.—
K. Kääri, Kirjandus kriitiku pilguga 1977-1978 ..... $10.—
K. Kääri, Kirjandus kriitiku pilguga 1962-1972 ..... $10.—
Heino Rannap, Tee muusikasse ..... $5.—
Mart Mäger, Luule ja lugeja ..... $5.—

XXXXX

Kaul Kadak, MITME TAEVA ALL ..... $15.—
Ernst Jõesaare looming ..... 10.—
V. Poska-Grünthal— SEE OLI EESTIS ..... $15.—
A. Rei, THE DRAMA OF THE BALTIC PEOPLES ..... $20.—
Alfred Luts — HEITLUSTE KEERISES II ..... $18.—
Aadu Lüüs — TARTUS JA ROOTSIS ..... $8.—
Jüri Remmelgas — TULINE VÄRAV ..... $8.—
Jüri Remmelgas — KOLM KUUSKE ..... $8.—
Oskar Angelus — TUHANDE VALITSEJA MAA ..... $8.—
Giovanni Guarechi — DON CAMILLO ..... $3.—
Oskar Mamers — KAHE SÕJA VAHEL ..... $8.—
Oskar Mamers — HÄDA VÕIDETUILE ..... $8.—
Märt Raud — EESTI KOOL AEGADE VOOLUS I ..... $8.—
Märt Raud — EESTI KOOL AEGADE VOOLUS II ..... $8.—
Jaan Lattik — TEDA EI OLE SIIN ..... $8.—
Henno Jänes jt. — MAAILMAKIRJANDUSE PEAJOONI ..... $8.—
Gustav Ränk — VANA EESTI RAHVAS JA KULTUUR ..... $6.—
Dr. Peter Kleist — MAHAMÄNGITUD VÕIT ..... $5.—
Borgelin, R. G. — DANNEBROGI LIPU ALL ..... $15.—
Veski, J. V. — MÄLESTUSTE RAAMAT ..... $6.—
Roost: TOALILLED ..... $6.—
Vool — KÖÖGIVILJA KASVATAMINE ..... $6.—
Leho Lumiste — EESTI AJAKIRJANDUSE AJALUGU ..... $11.—
Elmar Õun — MERI JA MAA — romaan hiidlaste elust ..... $12.—
Hanno Kompus — PICTURESQUE ESTONIA — pildialbum inglis- ja eestikeelse tekstiga ..... $10.—
Ruudi Toomsalu — SPORDIRAAMAT, KEHALISED VÕIMED ..... $6.—
Andres Küng — MIS TOIMUB SOOMES, ... $15.—
Herbert Salu: PORKUNI PREILI ..... $15.—
EESTI KUNSTIAJALUGU I, 1. köide ..... $25.—
EESTI KUNSTI AJALUGU I, 2. köide ..... $45.—
EESTI KUNSTIAJALUGU II ..... $45.—
TARTU ÜLIKOOLI PROFESSORITE PORTREID JA AUTOGRAAFE ..... $6.—
Villu Toots — KALLIGRAAFILISI ETÜÜDE ..... $11.—
Villu Toots — EESTI KIRJAKUNST ..... $23.—
A. Mäemets jt. — EESTI JÄRVED ..... $25.—
T. Timm — VÕRTSJÄRV ..... $18.—
E. Kask — EESTI METSADES ..... $11.—
E. Laugaste — EESTI RAHVALUULE ..... $6.—
G. Kristjansen — EESTI RASKEJÕUSTIKU AJALOOST ..... $9.—
TALLINNA REGATID ..... $33.—
Pangsepp — TALLINN ..... $30.—
Salme Masso: RAHVASTE TOITE ..... $9.—
TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM — koost. H. Rannap ..... $5.—
EESTI GRAAFIKUD. ESTONIAN GRAPHIC ARTISTS. Toim. E. Kõks ..... $15.—
EESTI MUUSIKA II (muusikaajalugu kuni 1940. a.) $11.—
KURESSAARE LINNUS — K. Aluve, arhitektuuriajalooline uurimus. Rikkalikult illustreeritud ..... $11.—
Metsanurk — VALITUD TEOSED (Ümera jõel jt.) $14.—

Tellimine saata:

„Vaba Eestlane", 1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Minu aadress .....

.....

.....

Tasun siinjuures raamatud ja plaadid kokku $.....

OVER 50 YEARS OF GM SAL
HOGA
Chev Olds
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough,
PAUL JUT
Müük ja rentin
Tel. 291-5054, kodus

AINUKE EESTI
AARDVARK
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede

PLUMBING, HEATI
Eesti ettev
Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstn
● Ahjude puhas
Tel. 275-1280 —

Uus eesti kogudus Kesk-Floridas

EELK peapiiskop Konrad Veemi külaskäigu puhul Floridasse toimus 14. jaanuaril St. Petersburgi Trinity kirikus eestikeelne jumalateenistus peapiiskopi osavõtuga. Sellel teenistusel teenisid peapiiskopi kõrval veel õpetaja Juhan Suurkivi ja dr. Priit Rebane. Dr. Rebane on teatavasti Trinity ameerika koguduse hingekarjaseks. Jutlustas peapiiskop Veem. Osavõtjaid sellest teenistusest oli üle kuukümne.

Pärast teenistust aset leidnud koosviibimist peeti samas uue koguduse asutamise koosolek, millest võtsid osa need, kes olid soovi avaldanud astuda uue koguduse liikmeiks. Koosoleku juhatajaks valiti peapiiskop. Esimesena ülestõstetud koguduse asutamise küsimus otsustati koosolejate poolt jaatavalt. Uue koguduse nimeks võeti Eesti Ev. Luteri Usu Kesk-Florida kogudus. Koguduse juhatus valiti koosseisus — Albert Piirand, esimees; Martin Laas, abiesimees; Tamara Uusvell, kirjatoimetaja; Hilda Piirand, kassapidaja. Revisjonikomisjoni vailti Siina Kiipsaar ja Egon Nurmet. Koguduse õpetajaks on Juhan Suurkivi.

Koguduse liikmeskond koosneb tegevliikmetest ja toetajaliikmetest. Viimaste hulka kuuluvad need, kes on liikmeteks teistes kogudustes, kuid tahavad ka kaasas olla selles koguduses. Asutajate liikmete arv on kokku nelikümmend.

Pärast koosolekut toimus Trinity kiriku altari ees uue koguduse õpetaja ametisse õnnistamine peapiiskopi poolt kirikuliste juuresolekul.

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.
Eesti Majas
Toronto, Ontario M4K 2R6
958 Broadview Avenue, ruum 202.
Telefon 461-0764

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS

Müük ja rentimine

Tel. 291-5054, kodus 423-5716

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

736-1170

Kodus 223-0201

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

Omanik LINDA SEPP

AARDVARK FLORIST LTD

Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

PLUMBING, HEATING & REPAIRS

Eesti ettevõte

Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstnavoodrid (chimney lining).
● Ahjude puhastamine.

Tel. 275-1280 — Roland Kullik

2 arsti, terapist kõnelesid haigusist

Huviküllane laudkonnavestlus Toronto Peetri kirikus

Toronto Peetri Koguduse Naisringi korraldusel toimus pühapäeval, 19. jaan. s.a. laudkonnavestlus, mille teemaks oli reumaatilised ja artriitilised valud. Kõnelesid ja vastasid küsimustele dr. Reet Vanaselja, dr. Jaan Reitav ja Leili Terts, kelle erialaks on masaazh-teraapia. Suur saal oli kuulajaist tulvil ning publiku huvi ettekannete vastu märkimisväärne.

Laudkonnavestluse tõttu oli ka sellele eelnenud jumalateenistusest osavõtt rahvarohke. Suurem osa kirikulistest siirdus alumistesse saalidesse, kus koosviibijaid ootas pikk kohvilaud maitsvate suupistetega. Pärast kehakinnitust algas laudkonnavestlus, mille avas Naisringi esinaine Elli Kalvik, kes täitis ka teadustaja osa.

Laudkonnavestluse esimene osa koosnes ettekannetest eelpoolmärgitud kolme eriteadlase poolt. Esimesena kõneles dr. R. Vanaselja, siis L. Terts ja lõpuks dr. J. Reitav.

Arstide laudkonnavestlus Toronto Eesti Peetri koguduses. Pildil vasakult dr. Reet Vanaselja, dr. Jaan Reitav ja masseerija-terapist Leili Terts. Foto: Vaba Eestlane

PEREKONNAARSTI ASPEKTIST

Dr. R. Vanaselja, kes praktiseerib perekonnaarstina, rääkis lähemalt reumaatilistest tervisehäiretest, nende tekkimise põhjustest ja arstiabist. Kõneleja väite kohaselt on reumahaigusi üle saja erineva liigi, millest kõige laialdasemalt on levinenud liigese põletik. Reumaatilised häired kaasuvad harilikult inimese vananemisega, kusjuures kõige sagedamini kannatavad liigesed, mis nõrgenenud raske töö tõttu. Ka vigastused liigeste juures põhjustavad reuma arenemist. Selg, puusad, käed ja jalad on kehaosad, mis sageli reumahaiguse all kannatavad, kuid seda esineb ka teiste liigeste juures. Mõned reumaliikidest on täiesti ravitavad, kuid on küllalt neidki, millest patsient ei parane. Peagu alati saab aga arstimite ja teraapiaga valu vähendada ja haiget liiget kontrolli all hoida. Uusi arstirohte tuleb järjest käibele, kuid kõige kindlam on tarvitada juba aastakümneid tuntud aspiriini. Reumahaiguse leevendamiseks on tarvis puhkust, lamada vähemalt 30—60 min. päevas. Liiget, mis kannatab reuma all, tuleb iga päev liigutada, et see ei kangestuks. Ka on võimalik raskemaid reumahaigusi parandada operatsiooniga nagu seda on puusa protees. Veel on huvitav märkida, et naistel esineb reumaatilisi haigusi kolm korda rohkem kui meestel.

MASSAAZH-TERAPISTI VAATED

L. Terts selgitas lühidalt inimkeha anatoomiat. Ta mainis, et normaalses olukorras kõik kehaosad funktsioneerivad nii sujuvalt, et me ei pane tähelegi liigeste, musklite ja organite olemasolu. Kuid liigesed ja musklid, mis kulunud või vigastatud, annavad endast valusalt tunda. Tundlike ja vastavalt treenitud inimkätega on võimalik vigastatud kohti üles leida ja siis massaazh-teraapiaga parandada. Lihaste vigastusi on võimalik ravida ka igapäevaste harjutustega. Ka on väga tähtis, et seedimine oleks korras.

Saun ja vann on eriti head vahendid artriitiliste haiguste ravimiseksä Kui on tegemist liigeste ja lihaste häiretega, siis on üheks kõige paremaks teraapiliseks ravivahendiks ujumine, mis avaldab haigetele kehaosadele pehmendavat mõju. Kuna vesi on puhastav, rahustav, soojendav ja ka karastav, siis on ka vannid asendamatud vahendid selliste haiguste ravimisel. Mudavannid, mida Eestis kasutati juba omariikluse ajal, on nüüd tuntud ka Kanadas. Eriline tervistparandav toime on ka mineraalveel, mis on eriti laialt levinenud arstimiks Euroopas.

Tänapäeva arstid kasutavad sageli reumaatiliste haiguste ravimisel masseerija abi. Masseerijad-terapistid on omal alal põhjalikult ettevalmistatud ja nad on võimelised tõhusat abi pakkuma peagu igat liiki reumahaiguste vastu. Masseerimisele lisandub teraapiline kuur, milleks kasutatakse sauna, soojaveevanni, keerisveeallikaid, kompresse ja teisi vahendeid. Suuremad kliinikud ja haiglad on varustatud väga heade seadeldistega, kuid laialt on levinenud ka kodus kasutatavad teraapilised vahendid. Kõneleja soovitas, et reumahaigel tuleks igal juhul arstiabi otsida, isegi siis, kui inimene on „reumat täis" ja liikumine vaevaline.

PSÜHHOLOOGILISED VALUD

Dr. J. Reitav on psühholoog ja vastavalt sellele puudutas ta oma sõnavõtus psühholoogilist valu. Arstil on psühholoogilist valu kannatava patsiendi ravimine palju raskem ja aeganõudvam, kuna puudub kindlapiiriline haiguse-pesa. Haiguse põhjuste jälile saab alles peale korduvaid intervjuusid patsiendiga. Alles siis, kui tagapõhi teada, on arstil võimalik alustada vajaliku arstimismeetodiga. Psühholoogiliste tervisehäirete arstimise edu oleneb suurel määral sellest, kui tahteline on patsient iseennast aitama. Psühholoog on kui treener, kelle korraldusi patsient peab jälgima, vastasel korral ei ole paranemist loota. Raskete psühholoogiliste tervisehäirete korral on täielik paranemine küsitav, kuid leidub küllaldaselt ravimeid ja teraapilisi menetlusi, mis aitavad valu vähendada ja seega haigele olukorda taluvaks muuta.

KUIDAS OLEKS VÕIMALIK SURMAHIRMUST VABANEDA?

Sellele ettekandele järgnes lühike vaheaeg ja siis anti sõna kuulajaile küsimuste esitamiseks kuuldud ainetel. Küsimused olid asjalikud ja puudutasid eri arstirohtude tarvitamist, soolavannide toimet inimkehale, mida teha puusaoperatsiooni ebaõnnestumise korral, mis võiks põhjustada pidevat kõhuvalu, vereringvoolu probleemid jne. Esitati ka küsimusi, mis puudutasid psühholoogilist valdkonda nagu: kas laul aitab valu vähendada, kuidas saaksin positiivselt mõtelda ja kuidas oleks võimalik surmahirmust vabaneda? Üks küsijaist oli mures, et kuidas ilma tähelepanemata läbi saada lennuvälja kontrollist, kui puusaluu on metalliga asendatud?

Peagu kõigile küsimusile anti kõnelejate poolt asjakohased vastused, välja arvatud probleem metallist puusaluuga, mis tõenäoliselt paneb kontrollijate aparaadid helisema.

Koosviibimise lõpetas Peetri Koguduse nõukogu esimees Andres Tork, kes avaldas tänu nii kõnelejaile, kohvilaua korraldajaile kui ka kuulajaskonnale.

V. L.

Uus eesti kogudus Kesk-Floridas

EELK peapiiskop Konrad Veemi külaskäigu puhul Floridasse toimus 14. jaanuaril St. Petersburgi Trinity kirikus eestikeelne jumalateenistus peapiiskopi osavõtuga. Sellel teenistusel teenisid peapiiskopi kõrval veel õpetaja Juhan Suurkivi ja dr. Priit Rebane. Dr. Rebane on teatavasti Trinity ameerika koguduse hingekarjaseks. Jutlustas peapiiskop Veem. Osavõtjaid sellest teenistusest oli üle kuukümne.

Pärast teenistust aset leidnud koosviibimist peeti samas uue koguduse asutamise koosolek, millest võtsid osa need, kes olid soovi avaldanud astuda uue koguduse liikmeiks. Koosoleku juhatajaks valiti peapiiskop. Esimesena ülestõstetud koguduse asutamise küsimus otsustati koosolejate poolt jaatavalt. Uue koguduse nimeks võeti Eesti Ev. Luteri Usu Kesk-Florida kogudus. Koguduse juhatus valiti koosseisus — Albert Piirand, esimees; Martin Laas abiesimees; Tamara Uusvell, kirjatoimetaja; Hilda Piirand, kassapidaja. Revisjonikomisjoni vailti Siina Kiipsaar ja Egon Nurmet. Koguduse õpetajaks on Juhan Suurkivi.

Koguduse liikmeskond koosneb tegevliikmetest ja toetajaliikmetest. Viimaste hulka kuuluvad need, kes on liikmeteks teistes kogudustes, kuid tahavad ka kaasas olla selles koguduses. Asutajate liikmete arv on kokku nelikümmend.

Pärast koosolekut toimus Trinity kiriku altari ees uue koguduse õpetaja ametisse õnnistamine peapiiskopi poolt kirikuliste juuresolekul.

Autopomm plahvatas Beirutis

BEIRUT — Vähemalt 27 inimest said surma ja üle 27 inimese haavata, kui auto, mis pakitud plahvatusainetega, bensiiniga ja hapnikupudelitega plahvatas tulepallina kristliku Ida-Beiruti liiklusrohkel tänaval. Plahvatuse tõttu süttisid tosinad tänaval olnud autod ja inimesed, kes sattusid põleva bensiini alla. Pomm plahvatas umbes 30 m kaugusel Liibanoni presidendi Amin Gemayeli büroost. Ükski grupp ei võtnud pommiatentaati omaks.

PARIMAD AUTOD —
PARIM GARANTII —
PARIMAD OSTUD —

BILL KUNNAS

298-7600, kodus 498-8337

SCARBOROTOWN DODGE & CHRYSLER LTD.
4960 Sheppard Ave. E.
Scarborough

Rahanduslik planeerimine
Investeerimisfondid
RRSP-d
Aastarendised

TARVO TOOMES

495-6805 ehk 968-1444

Moneystart Inc.

187 Gerrard St. E. Toronto
Ontario

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.

Eesti Maja

Toronto, Ontario M4K 2R6
958 Broadview Avenue, ruum 202.

Telefon 461-0764

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat
"VABA EESTLAST"
— sisukam ja odavam eesti
ajaleht vabas maailmas!

KATUSETÖÖD

uued ja parandamine.
Soome ehitajad

Veli Salminen 492-1351

Metro licence 2422

NÜÜD SAADAVAL!

NEEME JÄRVI juhatusel:

Eduard Tubina — Sümfoonia nr. 2 (legendaarne)
— Sümfoonia nr. 6
Jean Sibeliuse — Lemminkäinen (süit)

Saadaval Eesti Abistamiskomitee äris Eesti Majas. Posti teel või koju toomine: A. Teder, 29 Bowden St. Toronto, Ont. M4K 2X3. — Tel. (416) 465-5382

MÄLESTAME VALUSAS LEINAS ARMAST ABIKAASAT,
HOOLITSEVAT ISA JA VENDA

EDUARD SOORSK'i

sündinud 30. oktoobril 1910 Saare Võhmas
surnud 28. jaanuaril 1986 Torontos

Puhka Jumala rahus!

Maga vaikselt, uinu rahus
südamed on Sinuga,
armastuse päikse kullas
jääd Sa ikka meiega!

abikaasa ELFRIEDE
poeg ARVO abikaasa VILMAGA
poeg JÜRI
õde ALVIINE Rootsis
õde LISETTE LELLEP perekonnaga Rootsis
õde ARMILDE VAIKMAA perekonnaga kodumaal
vend LEOPOLD perekonnaga kodumaal

Ärasaatmine Newbigging matusemajast, 733 Mt. Pleasant Rd. laupäeva hommikul kell 10.

SÜGAVAIM KAASTUNNE

EDUARD SOORSK'i

surma puhul tema perekonnale

KOPAMEESTE poolt

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST

EDUARD SOORSK'i

mälestavad vaikses leinas

ELLI PAAP
ALICE SAAGE

ARMAST ABIKAASAT

JUULI MÄGI't

mälestab tema kolmandal surma-aastapäeval

KARL

Sõpra ja laskesportlast

VOLDEMAR METSKI't

surnud 15. jaanuaril 1986. St. Catharine'sis

mälestab

SEEDRIORU LASKURKLUBI

Mälestame leinas armast lahkunud sõpra

EDUARD SOORSK'i

ja avaldame kaastunnet abikaasale, poja Jürile ja Arvole abikaasaga

MATTI ja AIME LUNTER
AIN ja KATRIN VAHI
ELFRIEDE, ALFRED ja ANNE-LIISA VAHI

„Vaba Eestlane" teenindab ühiskonda

Lugejate kriitika lehe uuele väljaandele

„Vaba Eestlase" moderniseeritud välimuse puhul on meie lehe tellijad ja lugejad reageerinud, avaldades oma arvamusi lehe „uue näo" kohta. Toimetajad, toimetuse kolleegiumi ja ajalehe juhatuse liikmed on vastu võtnud suulisi ja telefonilisi kriitikaid „Vaba Eestlase" välimuse muudatuse puhul. Need on enamasti positiivsed ja julgustavad.

Uude ja printsiibilt erinevasse trükitehnikasse minek, ajalehe formaadi ja lehekülgede kujunduse muudatus ning erinev trükkimineku aeg on sammud, mille puhul toimetusel, trükiosakonnal ja ekspeditsioonil on küllalt tegemist, et kõik sujuvalt toimuks. Õnneks ongi see nii läinud ja loodame, et lehe ilmumine ka tulevikus samal moel laabub.

Trükitehniline muudatus toimus pühade ja aastavahetuse ajal, millal Kanada post pühadeaegse ülekoormatuse ja autise tööjõu rakendamise tõttu „traditsiooniliselt" logiseb. Me oleme harjunud seda postiteenindusele andeks andma. See login aga jatkub — seekord veidi teistel põhjustel, mida selgitab informatsioon meie lehes teisal.

Lehe ekspedeerimine toimub nüüd üks päev hiljem ja leht PEAKS tellijail käes olema kesknädalal ja reedel.

Et see nii ei toimu, see vihastab ajalehe talitust just samuti nagu lugejaid.

Lugejate reaktsioon „Vaba Eestlase" moderniseeritud välimusele on üldiselt olnud positiivne. Leht tundub tublisti sisukamana ja väiksema formaadi tõttu kergem lugemisel käsitleda. Pildimaterjali suhtes on erinevaid seisukohti. Mõned lugejad on õnnelikud piltide rohkuse ja nende suurema selguse ning formaadi üle, kuid on ka neid, keda pildid ajalehes üldse ei huvita. Need tahaksid rohkem lugeda.

Üks suur trükiruumi vähendaja on leinakuulutused. Kanada eesti lehtedes on leinakuulutused üldiselt suured ja neid on palju. Et need Rootsi eesti lehtedes on väikesed, see on tingitud sealsetest kõrgetest kuulutuse hindadest. Leinakuulutused ei ole aga äri, vaid ühiskondlik traditsioon, mida tuleb võtta pieteeditundega — ka siis kui leinatav ei ole meie tuttav või sugulane.

„Vaba Eestlase" lehe tiitlis antud väide, et meie ajaleht on **vabade eestlaste häälekandja**, ei ole reklaam-lause. See on meie ajalehe põhimõte ja väljaandjate ning toimetajate otsene tööjuhis.

„Vaba Eestlane" ei ole rajatud majandusliku kasu saamisele, vaid eesti ühiskonna teenindamisele erapooletu rahvusliku informatsiooni-allikana.

Ajaleht ei eelista ühtegi Eesti vabadusvõitluse ja positiivse eestluse alusel tegutsevat eestlaste rühmitust ega üksik-isikut.

Selle tõttu on „Vaba Eestlane" nautinud eestlaskonna väga head suhtumist ja usaldust. „Vaba Eestlase" kohta ei kehti arvamus, et eesti ajaleht on vanema generatsiooni asi. Lehe tellijaskond moodustab läbilõike meie ühiskonnast ja vanemate tellijates äralangemisele järgneb pea alati uus tellimine sama perekonna noore generatsiooni poolt.

„Vaba Eestlase" toimetajad ja väljaandjad tänavad selle usalduse eest ja tervitavad lehe tellijaid, lugejaid, kuulutajaid ja kaastöölisi uuel alanud aastal ning loodavad, et usaldus ja hea koostöö jatkub. Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine kui see lõpeb, teades et eesti ajaleht on meie kõikide ühine asi.

---

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Vanem abielupaar

VAJAB AASTAKS
2 TUBA, KÖÖK

ja auto parkimine. Helistage 489-5013

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED

ERIK LOKBIK — 447-9834

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

INSURANCE BROKERS

1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)

Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OOTAMATULT LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA

KARL (Juku) OJA

Sündinud 6. septembril 1921 Lohusuus
Surnud 26. jaanuaril 1986 Floridas

Sügavas leinas

abikaasa LINDA
SUGULASED ja SÕBRAD Eestis

Puhka rahus!

Kirstupanek 30. jaanuaril kell 7.30 õhtul Newbigging matusemajas.

Ärasaatmine 31. jaanuaril kell 10 hommikul samas.

Lahkus armas

EVROSINIA NIGU

Mälestab

HIIDLASTE SELTS

RAAMATUPIDAJAD

ÄRISTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)

Tel. 531-4251

412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja telstele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Head perekonna tuttavat

EDUARD SOORSK'i

mälestab

PAUL OSKO perekonnaga

Armast kauaaegset sõpra

EDUARD SOORSK'i

mälestab kurbuses

HILDA RAMMUS

Ootamata lahkus kauaaegne hea sõber

EVROSINIA NIGU

Mälestavad leinas

Sul valud, vaevad möödas, uus elu ootab ees. Kõik mured maha jätsid, mis olid maisel teel!

ANTON ALANGO abikaasaga
ALEKSANDER TRUUMANN perega

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K8
Telefon 924-[illegible]

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 537-0996
IGAL ALAL

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.— pluss saatekulu	$45.—,	kokku $107.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu	$23.—,	kokku $57.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu	$11.50,	kokku $29.50

USA-s:

aastas	$62.— pluss saatekulu	$49.—,	kokku $111.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu	$25.—,	kokku $59.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu	$13.—,	kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 30. jaanuaril 1986 — Thursday, January 30, 1986

San Salvadori valitsusvägedel aastas 6084 kaotust

SAN SALVADOR — Salvadori vasakpoolsed partisanid ütlesid, et nad on surmanud või vigastanud 6084 valitsusvägede sõdurit 1985. a. ja et nad on valmis veel paljudeks aastateks edasi võitlema. Partisanide raadio Radio Venceremos ütles ka, et pratisanid on paigutanud 1500 miini ja teostanud aasta jooksul 22 rünnakut, mis on teravalt vastupidine valitsuse teatele, et mässulised on kaotamas kuueaastast kodusõda.

USA kongressiliikmed fakte otsimas

JOHANNESBURG — Kuus USA kongressiliiget, kes külastasid Lõuna-Aafrikat faktide leidmiseks ja soovisid külastada ka vangistatud geriljajuhti Nelson Mandelat, said eitava vastuse. Nad ütlesid siiski, et nad ei pea eitust lõplikuks. Delegatsiooni hulgas oli neli musta. Grupil oli pikem kokkusaamine välisministriga ja president Pieter Botha'ga.

Nohuga autojuhid samaohtlikud joobnutega

LONDON — Autojuhid, kel on külmetus, või influentsa võivad samakergesti põhjustada õnnetusi nagu inimesed, kes on joobeseisundis, selgub ühest Londonis tehtud uurimisest. Katse tehti 300 inimese juures, kellele anti üle influentsi viirus. See aeglustas nende reageermisvõimt 0,3 kuni 0,5 sekundi võrra. Isegi tavaline külmetus vähendas märgatavalt reageerimise kiirust.

Kennedy ei kandideeri presidendi kohale

BOSTON — USA senaator Edward Kennedy lõpetas kuid kestnud spekulatsiooni, teatades et ta ei kandideeri USA presidendi kohale 1988. „Ma tean, et see otsus võib tähendada, et ma mitte kunagi ei saa olla presidendiks", ütles ta Bostoni TV-intervjuus, „aga ma olen otsustanud, et see on parim viis läheneda neile väärtusile, mida me jagame, olles USA senaatoriks."

Kanada saatkonna teenistujad demonstreerisid Washingtonis

WASHINGTON — Üks kesk-ealine naine katsus segada rahulikku Kanada saatkonna teenistujate demónstratsiooni Washingtonis saatkonnahoone ees, hurjutades neid pidevalt ja soovitas, et nad oma kaebused tööandjaga õiendaksid kodumaal.

Venelased vahendavad Iisraelilt püütud informatsiooni

TEL AVIV — Kolm N. Liidu sõjalaeva, sõites Iisraeli ranniku lähedal olid seal informatsiooni püüdmas, mis vahendati edasi Liibüale Iisraeli laevade ja lennukite liikumise üle, ütles Iisraeli kaitseminister Yazhak Rabin.

See vesi tõesti kannab. Estonia Koori liikmeid suplemas Surnumeres.

Foto: Aavo Klaas

Estonia Koori laululend Pühale Maale

Turistina Iisraelis

Varahommikul Jeruusalemmas hotellitoa aknast välja vaadates nägime vanalinna nagu piltpostkaardil. Eemalt vaadates on mulje ürgselt kivine, müstiline ja idamaine. Jeruusalemmas on praegu seadusega kindlaks määratud, et ka kõik uued ehitused peavad olema kivist. Läheduses asuvate majade katustel näeme igasugust kola. Hiljem kuuleme, et ümmargused lüheldased samba moodi asjad katustel on päikeseenergiaga köetavad soojavee seadeldised.

Esimene päev Jeruusalemmas oli väga tegevusrohke. Hommikul oli sihtkohaks vanalinn oma paljude usuliste ja ajalooliste vaatamisväärsustega. Temperatuur oli jahedam kui arvasime, umbes 8 kraadi C. Nutumüüri juures, kuhu pääseb vaid läbi politsei kontrolli oli üllatuseks, et see on jaotatud kahte ossa: naiste ja meeste pool, mis on aiaga lahutatud. Naiste pool oli vaevalt üks kolmandik kogu ulatusest.

El Aqsa Moshee, muhameedlaste pühim paik Jeruusalemmas jättis meile pisut tühja mulje. Jalanõud, kotid ja kaamerad tulid seal ukse taha jätta. Sees jalutasime lipiti-lapiti seatud pärsia vaipadel. Selles muhameedlaste jumalakojas on toimunud mitmeid tulistamisi, näit. a. 1951 Jordani kuninga Ablullah'i vastu, ja turiste valvavad seal sõdurid püssidega.

„Dome of the Rock", kuldse kupliga hiigelsuur moshee, domineerib Jeruusalemma vanalinna, on arhitektuuriliselt lihtne kuid täiuslik ehitus. Selle mõju vaatajale on harukordne. Mitmete Estonia Koori liikmete arvamus oli, et see ehitus näitab „Jumala auks teeme kõik, mis võimalik."

Via Dolorosal kõndides purunes üks illusioon. See tänav on täis kaubitsemist nagu teisedki kitsad tänavad basaaride rajoonis. Särgid, liha, kleidid, ehteasjad jne. ripuvad kõikjal. Noored poisid aina hõikavad: „Osta, osta . . ."

Kristlaste linnaosa huvitab meid muidugi kõige rohkem. Mingeid politsei kontrolle seal ei märganud. Me haruldane giid annab meile põhjalikke seletusi, milliseid tabavalt täiendab eesti keeles Vello Salo. Üldmulje kinnitab killustatust, mis valitseb kristlike usulahkude vahel. Kolgata mäel asuvas kirikus, Church of the Holy Sepulchre, on igal usulahul oma lapike. Seal süütasime küünlaid kaugel eemal olevate perekonnaliikmetele ja sõpradele mõeldes. See oli harras moment. Meenusid praost Tauli sõnad, mis ta meile oma selgitavas kõnes ühel laululharjutusel Peetri kirikus lausus: „Ärge häbenege laskumast põlvili, et palvetada, kui tunnete selleks soovi."

Iisraeli moodne riigikoguhoone Knesset, püstitatud perekond Rotchild'i polt annetatud rahadega ja sisse õnnistatud a. 1966 on väga tugeva politsei valve all. Taas läbisime kontrollpunkti ja kõik otsiti põhjalikult läbi. Huvitav oli seal mõelda, et siin siis võibolla tehaksegi otsusi, mis viivad maailma kas rahu või sõja lävele.

Viimaseks külastuspunktiks sel päeval oli Holocaust Museum Yad Vashem. Muuseumi ümbrusse on istutatud, nagu mujalegi Iisraelis palju puid inimeste mälestuseks, kes hukkusid või mälestuseks neile, kes juute aitasid. Ülemaailmse juutide fondi kaudu püütakse nüüd metsade istutamisega Püha Maad taas roheliseks viljakandvaks maaks muuta, nagu see oli paartuhat aastat tagasi Vana Testamendi ja Jeesuse sünni ajastul. Muuseumis oli palju pildimaterjali ja dokumente, millseid vaadeldes tekkis ahastav tunne, et miks küll kõik Jumala lapsed ei või elada üksteisega heas läbisaamises.

Järgmisel päeval külastasime Jeerikut, Massadat ja Surnumerd. Õhk Jeerikus oli kuiv ja meeldiv. Lauluhäälele väga mõnus.

Massada, kuningas Heroodese kindlus Surnumere ääres asuva mäe tipus on omaette ehitustehniline ime, kui mõtelda tagasi nendele võimalustele, mis olid 2000 aastat tagasi. Mäetipus leidus varemeid kindluse lossist, ristiusu lossist, ristiusu kirikust. Heroodesel olevat seal keset kõrbemägestikku olnud isegi aiad, saun ja ujula.

Massada mäetipul laulis Estonia Koor oma moto „Kas siis selle maa keel laulutules ei või tõusta taevani üles!"

Tagasi „koduteel", Jeruusalemma käisime Surnumeres ujumas. Ein Gedi kibbutsil on seal kuurort mineraalvee vannidega. Ka tervisliku mudaga sai ennast mustaks määrida. Meenus tõik, kuidas kadunud praost Jaan Lattik käis Eestist Pühal Maal, arvatavasti 1932 ja tõi Surnumere vett pudelis Viljandi Eesti Haridusseltsi Tütarlaste Gümnaasiumi algkooli I kl. õpilastele. Pudel käis ringi ja kõik said maitsata seda imelist soolast vett. Unelm, mis toona tekkis Surnumere külastamiseks täitus nüüd. Ainult Surnumere vesi oli märksa soolasem kui mullu. Me giid selgitas, et neil on probleeme Surnumere vee pinnase alanemisega auramise ja tarvitamise hulgas pärast. Iisraeli valitsus on arendamas skeemi, kuidas järve lõunaosast vett juhtida põhjaossa.

Õhtul Jeruusalemma tagasi jõudes oli meil lauluharjutus, niipalju, kui muljetega koormatuna veel laulda jõudsime. Harjutuseruumiks oli hotell meile varunud ühe söögisaali ning olime muidugi väga rõõmsad sellise vastutuleku puhul. Saime ka aru, et see vahest oli hotellipoolne, toetus järgmisel päeval Petlemmas toimuvale rahvusvahelisele jõululaulude laulmisele.

A.M.

Nalja

„Mida ma peaksin oma naisele sünnipäevaks kinkima?"

„Küsi temalt endalt."

„Ei, niipalju raha mul ka ei ole."

☆

„Viimasel ajal ei anna naine mulle enam rahu. Juba kaks kuud kurdab ta ühte ja sedasama. Kõrvad juba kumisevad . . ."

„Mida ta siis lõpuks sinult tahab?"

„Et ma viiks korterist jõulukuuse välja."

☆

„Sellest ajast kui said juhiloa, pole sind keegi enam rooli taga näinud."

„Ma ei taha kaotada lubasid, mis ma nii suurte raskustega sain."

☆

„Naine tuleb oma esimeselt õppesõidult ja küsib mehelt:

„Kas tahad, et ma jutustan sulle, kuidas lõppes minu õppesõit, või loed sellest parema meelega homsest ajalehest?"

☆

„Ma ei olnud täis," selgitab autojuht kohtus, „vaid ainult nokastanud."

„See on muidugi hoopis teine asi," nõustus kohtunik. „Sellepärast ei mõistagi ma teile seitset päeva, vaid ainult ühe nädala aresti."

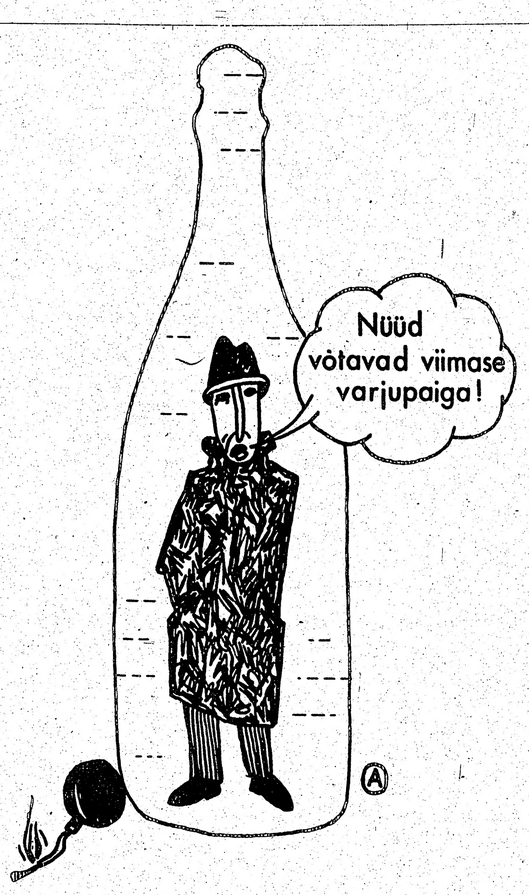

Nõukogude kodanik hingehädas